

UiO : **Det juridiske fakultet**

Analyse av aksjelovene § 6-28 annet ledd

Styrets og daglig leders plikter og ansvar

Kandidatnummer: 501

Leveringsfrist: 25.04.2023

Antall ord: 17 676

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING.....	1
1.1	Problemstilling og aktualitet.....	1
1.2	Metode og rettskilder.....	1
1.3	Avgrensninger og den videre fremstilling.....	3
2	OM AKSJELOVEN § 6-28 ANNET LEDD.....	4
2.1	Innledende bemerkninger.....	4
2.2	Historisk bakteppe.....	4
2.3	Formål.....	5
2.4	Forholdet til myndighetsmisbruk etter asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd.....	5
2.4.1	Innledende bemerkninger.....	5
2.4.2	Aksjeloven §§ 5-21 og 6-28 første ledd.....	6
3	BESLUTNINGSSUBJEKTER OG ANSVARSSUBJEKTER.....	11
3.1	Innledende bemerkninger.....	11
3.2	Selskapsorganer.....	11
3.2.1	Innledende bemerkninger.....	11
3.2.2	Selskapets organer.....	11
3.2.3	Nærmere om de enkelte selskapsorganene.....	12
3.2.4	Forholdet mellom selskapsorganene.....	16
3.3	Beslutningssubjekter.....	17
3.3.1	Beslutning fra generalforsamlingen.....	17
3.3.2	Beslutning fra annet selskapsorgan.....	18
3.4	Ansvarssubjekter.....	21
3.4.1	Styret og daglig leder.....	21
3.4.2	Bør andre enn styret og daglig leder kunne bli ansvarlige?.....	23
4	BESLUTNING SOM STRIDER MOT LOV ELLER SELSKAPETS VEDTEKTER.....	25
4.1	Innledende bemerkninger.....	25
4.2	Ordlyden «etterkomme» i asl. § 6-28 annet ledd.....	25
4.3	Tolkning av lovsbegrepet.....	26
4.3.1	Strider mot «lov».....	26
4.3.2	Er saksbehandlingsregler og kompetanseregler omfattet?.....	28
4.3.3	Ulovfestet rett.....	29
4.4	I strid med selskapets vedtekter.....	33

4.5	Nærmere om ugyldige generalforsamlingsbeslutninger	35
4.5.1	Om ugyldighetsreglene	35
4.5.2	Vilkår og lovsbegrepet i asl. § 5-22.....	36
4.5.3	Preklusjonsfrist og unntak fra preklusjonsfristen	37
5	RETTSFØLGENE AV BRUDD PÅ ASL. § 6-28 ANNET LEDD	39
5.1	Innledende bemerkninger.....	39
5.2	Konsekvenser for styret og daglig leder	39
5.2.1	Erstatning etter aksjeloven § 17-1	39
5.2.2	Straff etter aksjeloven § 19-1.....	42
5.3	Særlige rettsmidler for aksjonærene	43
5.3.1	Uttreden av selskapet etter asl. § 4-24 første ledd nummer 1.....	43
5.3.2	Oppløsning av selskapet	45
6	AVSLUTNING.....	46
	KILDELISTE	47

1 Innledning

1.1 Problemstilling og aktualitet

I Norge er det registrert 390 997 aksjeselskaper og 238 allmennaksjeselskaper.¹ Disse selskapene må til enhver tid opptre i samsvar med den gjeldende lovgivning, herunder aksjeloven og allmennaksjeloven.²³ Aksjeselskap og allmennaksjeselskap er strukturert i organer med ulike oppgaver tillagt organet. Den øverste myndigheten i selskapet ligger hos generalforsamlingen, jf. asl § 5-1 første ledd. Generalforsamlingen har dermed instruksjonsrett overfor styret og daglig leder. Følgelig plikter styret og daglig leder å etterkomme generalforsamlingens beslutninger. Et unntak fra denne plikten følger av aksjeloven og allmennaksjeloven § 6-28 annet ledd. Bestemmelsen lyder som følger:

«Styret og daglig leder må ikke etterkomme noen beslutning av generalforsamlingen eller et annet selskapsorgan hvis beslutningen strider mot lov eller mot selskapets vedtekter.»

Bestemmelsen reiser flere tolknings spørsmål. Hovedformålet med oppgaven er å gi en grundigere analyse av aksjelovene § 6-28 annet ledd for å klargjøre de tolknings spørsmål som bestemmelsen reiser. Ettersom ordlyden legger ansvaret til styret og daglig leder, vil en viktig underproblemstilling være å klarlegge hvilke plikter og hvilket ansvar styret og daglig leder har etter bestemmelsen.

1.2 Metode og rettskilder

Det primære rettsgrunnlaget for denne avhandlingen er aksjeloven og allmennaksjeloven. Både aksjeselskap og allmennaksjeselskap vil bli behandlet i oppgaven, og lovgivningen i aksjeloven og allmennaksjeloven vil stort sett være samsvarende. Av hensyn til flyten i teksten, vil det henvises til aksjeloven der bestemmelsene i aksjelovene er like. Der allmennaksjeloven har avvikende bestemmelser fra aksjeloven, vil dette bli kommentert særskilt.

Masteroppgaven vil skrives ut ifra et rettsdogmatisk perspektiv. Med «rettsdogmatikk» menes utredninger om innholdet av gjeldende rettsregler.⁴ Det innebærer en vitenskapelig prosess med etterprøvbart argumentasjon, som bygger på alminnelig juridisk metode.⁵

---

¹ Brønnøysundregistrene (2023).

² Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (asl.).

³ Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (asal.).

⁴ Skoghøy (2018) s. 25.

⁵ Mæhle (2016) s. 280.

Norge er forpliktet etter EØS-avtalen.⁶ For å etterleve forpliktelsene etter EØS-avtalen fikk Norge i 1997 egen lov om allmennaksjeselskap.⁷ Behovet for tilpasninger etter EØS-avtalen gjaldt i hovedsak allmennaksjeselskaper, og ikke aksjeselskaper.⁸ De selskapsrettslige reglene er hjemlet gjennom EØS-avtalen art. 77, som henviser til flere rådsdirektiver. Direktivene hjemler i hovedsak minstekrav for allmennaksjeselskap, og gir liten veiledning til tolkning av norsk rett.⁹ Asl./asal. § 6-28 annet ledd har ikke forankring i direktivene.¹⁰ Følgelig vil kilder fra EU/EØS-retten ikke bli nærmere behandlet.

På 1960-tallet var det et felles nordisk aksjelovsamarbeid, som resulterte i nye aksjelover i de Norge, Sverige, Danmark og Finland.¹¹ Lovreguleringen for aksje- og allmennaksjeselskap på tvers av landene vil dermed være samsvarende i flere tilfeller. Derfor vil det være relevant å se til rettskilder fra de nordiske landenes regulering av tilsvarende bestemmelse som asl. § 6-28 annet ledd. Dansk juridisk litteratur behandler temaet lite utover det som følger av forarbeidene og lovens ordlyd.¹²

Asl. § 6-28 annet ledd er likt utformet som flere andre tilgrensede selskapslover. Dette gjelder for eksempel borettslag og samvirkeforetak, i henholdsvis burettslagslova § 8-15 annet ledd og samvirkelova § 90 annet ledd.¹³ Brl. § 8-15 er etter mønster av asl. § 6-28.¹⁴ Samvirkelova § 90 er i samsvar med asl. § 6-28.¹⁵ Etter en gjennomgang av disse bestemmelsenes forarbeider og rettspraksis, kan det legges til grunn at disse i liten grad tilfører analysen av asl. § 6-28 annet ledd noen ytterligere momenter. To dommer fra Høyesterett er likevel relevante eksempler i analysen. Ettersom det er tale om ulike selskapsformer med hver sine respektive formål, må analogier trekkes med varsomhet.

Det er lite rettspraksis vedrørende asl. § 6-28 annet ledd. Analysen og drøftelsene vil derfor i stor grad basere seg på lovens ordlyd, forarbeider og juridisk teori. Praksis fra domstolene vil trekkes inn der det er relevant.

---

⁶ Avtale 2. mai 1992 nr. 1 om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen).

⁷ NOU 1996: 3 s. 17.

⁸ Ibid.

⁹ Andenæs (2016) s. 7.

¹⁰ Ot.prp. nr. 23 (1996-1997) s. 151.

¹¹ Skåre (1988) s. 606–623. Nærmere om dette i oppgavens punkt 2.2.

¹² Werlauff (2010) og Andersen (2021).

¹³ Lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (brl.) og Lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak (samvirkelova).

¹⁴ Ot.prp. nr. 30 (2002-2003) s. 297.

¹⁵ Ot.prp. nr. 21 (2006-2007) s. 291.

1.3 Avgrensninger og den videre fremstilling

Avhandlingen kommer innom flere store selskapsrettslige temaer, og det er nødvendig å foreta enkelte avgrensninger. Oppgaven vil blant annet behandle selskapsorganenes oppgaver, sentrale selskapsrettslige hensyn og prinsipper, ugyldighet og erstatningsansvar. Disse temaene vil bli behandlet i den utstrekning det er relevant for analysen av asl. § 6-28 annet ledd. Mer inngående drøftelser av disse temaene vil ikke være relevant for oppgaven, og vil følgelig ikke bli foretatt.

Som nevnt ovenfor, vil det være relevant å se til nordisk rett ved analysen av asl. § 6-28 annet ledd. Her vil særlig svensk og dansk rett være relevant. Av hensyn til oppgavens omfang avgrenses det mot finsk rett.

For å klargjøre styrets og daglig leders plikter og ansvar etter asl. § 6-28 annet ledd, er det relevant å vise til eksempler på krav som stilles fra annen lovgivning. Enkelte aksje- og allmennaksjeselskap må forholde seg til spesiallovgivning. Børsnoterte allmennaksjeselskap må overholde regler i verdipapirhandelloven, som for eksempel skjerpede krav til innkalling til generalforsamling, jf. asal. § 5-11 b.¹⁶ Finansforetak omfattet av finansforetaksloven § 1-3 må følge regler i finansforetaksloven.¹⁷ En komplett redegjørelse av lovpålagte plikter for styret og daglig leder faller utenfor oppgavens problemstilling. Enkelte plikter vil bli brukt som eksempler der det er egnet til å belyse momenter under analysen av asl. § 6-28 annet ledd.

Analysen av asl. § 6-28 annet ledd er delt opp i fire hovedkapitler. Innledningsvis vil det i kapittel 2 bli redegjort for den historiske bakgrunnen til asl. § 6-28 annet ledd, bestemmelsens formål og forholdet til myndighetsmisbruk etter asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd. Kapittel 3 vil analysere hvem som er beslutningssubjekter og ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd. Siden disse er selskapsorganer, vil det i punkt 3.2 først redegjøres særskilt for selskapets organer, og funksjonsfordelingen mellom selskapsorganene i aksjeselskap og allmennaksjeselskap. Kapittel 4 omhandler i hvilke tilfeller ansvarssubjektene ikke skal etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan. Det vil bli foretatt en tolkning av bestemmelsens ordlyd «etterkomme», en tolkning av lovsbegrepet og tilfellet hvor beslutningen strider mot selskapets vedtekter. Ugyldighetsreglene i aksjelovene vil ha betydning for om beslutningen skal etterkommes eller ikke, og ugyldighetsreglene vil derfor bli behandlet særskilt i punkt 4.5. Kapittel 5 behandler rettsfølgene av at styret og daglig leder handler i strid med asl. § 6-28 annet ledd. Herunder følger for styret og daglig leder, og hvilke rettsmidler aksjonærene kan gjøre gjeldende. Siden analysen har flere delspørsmål, vil det avslutningsvis bli foretatt en oppsummering med den samlede konklusjonen.

---

¹⁶ Lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (vphl.).

¹⁷ Lov 10. april 2015 nummer 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).

2 Om aksjeloven § 6-28 annet ledd

2.1 Innledende bemerkninger

I dette kapittelet vil det i punkt 2.2 bli redegjort for forhistorien til asl. § 6-28 annet ledd. Deretter vil bestemmelsens formål analyseres i punkt 2.3. Punkt 2.4 vil ta for seg forholdet til asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd, som omhandler myndighetsmisbruk fra selskapets ledende organer.

2.2 Historisk bakteppe

Regelen om at styret og daglig leder ikke må etterkomme beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller selskapets vedtekter, ble først inntatt i aksjeloven av 1976, jf. asl. 1976 § 8-14 annet ledd.¹⁸ Det at selskapet måtte opptre i tråd med lovgivning og vedtekter var imidlertid ikke noe nytt. I aksjeloven av 1910 fremgår det at «[r]epresentantskapet har at vaake over, at selskapets øiemed fremmes overensstemmende med lovgivningen, vedtægterne, generalforsamlingens og representantskapets egne beslutninger,» jf. asl. 1910 § 60 første ledd.¹⁹ I tillegg hadde aksjonærene mulighet til å reise søksmål om ugyldighet dersom en beslutning fra generalforsamlingen eller representantskapet var stridende mot lov eller vedtekter, jf. asl. 1910 § 67.

Aksjeloven av 1957 inneholdt heller ingen bestemmelse tilsvarende asl. § 6-28 annet ledd.²⁰ Det var riktignok en oppfatning i juridisk litteratur at styret ikke pliktet å gjennomføre beslutninger fra generalforsamlingen som gikk ut på noe ulovlig.²¹

I 1962 ble det innledet et nordisk aksjelovsamarbeid. Formålet med samarbeidet var å utarbeide en mer enhetlig aksjelovgivning i de nordiske landene.²² Resultatet ble nye aksjelover i Norge, Sverige, Danmark og Finland.²³ Regelen om at styret og daglig leder ikke må etterkomme beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller selskapets vedtekter ble inntatt i asl. 1976 § 8-14 annet ledd. Vedrørende asl. 1976 § 8-14 framgår det at «[d]e nordiske utkast er innholdsmessig like.»²⁴ Dermed vil rettspraksis og juridisk litteratur fra Norges nordiske naboland kunne være relevant ved tolkningen av bestemmelsen.

Til aksjeloven av 1997 ble det foretatt enkelte språklige oppdateringer av regelen i asl. § 6-28 annet ledd, uten at lovgiver ønsket å endre realiteten.²⁵ Bestemmelsens innhold ble videreført

---

¹⁸ Lov. 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper (asl. 1976).

¹⁹ Lov 19. juni 1910 nr. 1 om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper (asl. 1910).

²⁰ Lov 6. juli 1957 nr. 4 om aksjeselskaper (asl. 1957).

²¹ Augdahl (1959) s. 284.

²² Skåre (1988) s. 606–623.

²³ Ibid.

²⁴ NUT 1970: 1 s. 123.

²⁵ NOU 1996: 3 s. 102.

til dagens aksjelov, som medfører at rettskilder i tilknytning til aksjeloven av 1976 fremdeles har relevans ved fastleggelsen av regelens innhold i dag.

2.3 Formål

Formålet til asl. § 6-28 annet ledd og hvilke hensyn bestemmelsen er ment å ivareta er ikke nevnt i aksjelovene. Det følger heller ikke av forarbeidene, rettspraksis eller juridisk litteratur. Dette vil i det følgende søkes klarlagt gjennom lovens ordlyd og systembetragtninger.

Kjernen i asl. § 6-28 annet ledd er å hindre at ulovlige og vedtektsstridige beslutninger gjennomføres. Dersom regelen tenkes borte, kunne styret og daglig leder «gjemt» seg bak generalforsamlingens beslutninger ved å blindt etterkomme beslutningene. Regelen er således med på å ansvarliggjøre de som gjennomfører beslutningene i selskapet. Derfor kan reglen også bidra til å hindre omgåelse av ansvar. Utredningen til den svenske loven fremholdt at ett av motivene til bestemmelsen var å hindre at styret unndro seg ansvar.²⁶ For eksempel ved å hindre at styret innhentet samtykke fra generalforsamlingen før handlingen ble gjennomført.²⁷

Asl. § 6-28 annet ledd er et unntak fra utgangspunktet om generalforsamlingens instruksjonsrett, ved at den oppstiller tilfeller hvor styret og daglig leder ikke skal etterkomme generalforsamlingsbeslutningen. Overskriften til asl. § 6-28 er «[m]isbruk av posisjon i selskapet». Overskriften gir en pekepinn på at asl. § 6-28 annet ledd omhandler tilfeller der noen i kraft av sin posisjon i selskapet handler på en måte som misbruker posisjonen.²⁸ Asl. § 6-28 annet ledd er inntatt etter generalklausulen om at styret og daglig leder ikke må foreta noe som er egnet til å gi noen en urimelig fordel i asl. § 6-28 første ledd. Systembetragtninger taler for at hensynene bak asl. § 6-28 første og annet ledd kan være samsvarende. Således kan det sies at hensynet til aksjonærene er fremtredende, se punkt 2.4 nedenfor. Samtidig bærer ikke ordlyden i asl. § 6-28 annet ledd preg av å verne om noen bestemt gruppering eller et bestemt organ.

Følgelig må formålet bak regelen i asl. § 6-28 annet ledd være å hindre at ulovlige disposisjoner gjennomføres, og at ansvarssubjektene etter bestemmelsen ikke skal unndra seg ansvar.

2.4 Forholdet til myndighetsmisbruk etter asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd

2.4.1 Innledende bemerkninger

Asl. § 6-28 annet ledd har en naturlig sammenheng med asl. § 6-28 første ledd. Begge bestemmelsene setter yttergrenser for styret og daglig leders handlinger. Ved fastleggelsen av innholdet av asl. § 6-28 annet ledd, vil det derfor kunne være relevant å trekke linjer til reglene om

---

²⁶ SOU 1971: 15 s. 216.

²⁷ Ibid.

²⁸ Bergo (2019) s. 197.

myndighetsmisbruk. Asl. § 6-28 første ledd omhandler at styret og andre som representerer selskapet ikke må foreta noe som er egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning. Tilsvarende regulering for generalforsamlingen er inntatt i asl. § 5-21. Asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd omtales ofte som aksjelovens regler om myndighetsmisbruk og generalklausuler.²⁹ I dette kapittelet vil det bli redegjort nærmere for reglene om myndighetsmisbruk etter asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd.

2.4.2 Aksjeloven §§ 5-21 og 6-28 første ledd

2.4.2.1 *Generalklausulene*

Aksjeloven §§ 5-21 og 6-28 første ledd er aksjelovens generalklausuler, som skal hindre at aksjemajoriteten misbruker sin makt overfor aksjeminoriteten.³⁰ Reglene ivaretar således minoritetsvernet. Minoritetsvernet kan ses på som en modifikasjon av flertallsprinsippet. Selskapsbeslutninger fattes normalt med alminnelig flertall, jf. asl. § 5-17 første ledd. Flertallsprinsippet gjør at flertallet av aksjonærene kan fatte beslutninger for selskapet, mot mindretallet av aksjonærene sin vilje. I selskaper med flere aksjonærer kan enstemmighet være vanskelig å oppnå, og et flertallsprinsipp vil dermed bidra til en mer effektiv drift av selskapet. Dersom en aksjonær eier over 50% av aksjene i et selskap, eller en gruppe aksjonærer sammen har over 50% av aksjene, vil disse aksjonærene i prinsippet kunne styre selskapet slik de ønsker. Et slikt tilfelle ville stride mot likhetsprinsippet, ettersom minoritetsaksjonærene i praksis ikke ville fått de samme rettighetene som flertallsaksjonærene.³¹ For å ivareta interessen til minoritetsaksjonærene, er det selskapsrettslige regler om minoritetsvern.

Minoritetsvernet kommer blant annet til uttrykk i aksjelovens krav om to tredeler flertall for vedtektsendring (asl. § 5-18 første ledd annet punktum), strengere flertallskrav for reduksjon av aksjonærenes rett til utbytte (asl. § 5-19 første ledd) og krav om enstemmighet for visse handlinger nevnt i asl. § 5-20 første ledd nummer 1 til 5. Samtidig er det lempeligere krav for å iverksette granskning, hvor kravet er en tidel av representert aksjekapital på generalforsamlingen, jf. asl. § 5-25. I tillegg kan enhver aksjonær kreve forenklet revisorkontroll, jf. asl. § 7-7 første ledd. Forenklet revisorkontroll gjelder ikke for allmennaksjeselskaper. To sentrale bestemmelser som ivaretar minoritetsvernet er asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd.

---

²⁹ HR-2020-1947-A avs. 40 flg. og Truyen (2004) s. 305–328.

³⁰ HR-2020-1947-A avs. 40.

³¹ Nærmere om likhetsprinsippet i punkt 4.3.3.

Generalklausulenes funksjon er å «ivareta minoritetsvernet innen rammen av majoritetsprinsippet og den fleksibilitet selskapets ledelse må ha for å sikre en optimal forvaltning av selskapet.»³² Truyen viser her at generalklausulene er et utslag av avveiningen mellom å ivareta rettighetene til aksjeminoriteten og samtidig ivareta det grunnleggende flertallsprinsipp og ledelsens fleksibilitet. Et for sterkt vern av aksjeminoriteten vil kunne hindre en optimal forvaltning av selskapet. Samtidig er det nødvendig at reglene setter en ytre grense for handlingene til de ledende organer.

Asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd er tilnærmet likt utformet i sin ordlyd, men med forskjellig ansvarssubjekter. Asl. § 5-21 gjelder for generalforsamlingen, mens asl. § 6-28 første ledd gjelder for «styret og andre som etter §§ 6-30 til 6-32 representerer selskapet». Felles for begge bestemmelsene er at ansvarssubjektene ikke må treffe noen beslutning/foreta seg noe som er «egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning,» jf. asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd. Siden bestemmelsene gir uttrykk for det samme prinsippet, vil rettspraksis og litteratur knyttet til en av bestemmelsene være relevant for tolkingen av begge bestemmelsene.³³

Generalklausulene er ikke til hinder for at enkelte aksjonærer tillegges en fordel. Det å behandle alle aksjonærer helt likt til enhver tid ville vært tidskrevende og hemmende for forvaltningen av selskapet. Loven oppstiller en urimelighetsterskel, slik at det kun er de urimelige fordelene som omfattes. For eksempel er det tillatt å ha ulike aksjeklasser i selskapet, hvor det kan vedtektsfestes ulike rettigheter tilhørende de forskjellige aksjeklassene, jf. asl. § 4-1.

Hva som nærmere ligger i urimelighetsvilkåret er ikke helt avklart. Grunntanken er at beslutningen som gir en slik fordel må bygge på et saklig forsvarlig grunnlag.³⁴ Truyen har tatt til orde for at urimelighetsterskelen hjemler en inngrepsterskel og et saklighetskrav.³⁵ Inngrepsterskelen omhandler at fordelene som gis må være avvikende fra en handlenorm, slik at det ikke er alle fordeler som omfattes.³⁶ Begrunnelsen for saklighetskravet er at saklige begrunnede beslutninger ikke vil være urimelige.³⁷ Det er ikke nødvendig at aksjonæren faktisk får en urimelig fordel for at reglene om myndighetsmisbruk skal komme til anvendelse. Ordlyden «egnet til» tilsier at det må foretas en vurdering av om handlingen potensielt kan gi en urimelig fordel.

---

³² Truyen (2004) s. 309.

³³ Aarbakke (2017) s. 415.

³⁴ Ot.prp. nr. 19 (1974–1975) s. 111–112.

³⁵ Truyen (2005) s. 262.

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid s. 263.

Dette henger sammen med at det er beslutningstidspunktet som er utgangspunktet for misbruksvurderingen.³⁸

2.4.2.2 Nærmere om aksjeloven § 6-28 første ledd

Asl. § 5-21 gjelder for generalforsamlingens myndighet, mens har asl. § 6-28 første ledd flere ansvarssubjekter. Ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 første ledd er styret og andre som etter §§ 6-30 til 6-32 representerer selskapet. Det medfører at daglig leder og navngitte ansatte med fullmakt også er omfattet, jf. asl. § 6-31 første ledd. I tillegg er medlemmer og observatører i bedriftsforsamlingen underlagt regelen, jf. asal. § 6-38 annet ledd. Opprinnelig skulle ordlyden omfatte styret og andre som «representerer selskapet».³⁹ Departementet mente at bestemmelsen heller burde begrenses til å omfatte styret, daglig leder og «andre som har myndighet til å tegne selskapets firma.»⁴⁰ Dette, sammenholdt med ordlyden i bestemmelsen, tilsier at personer med f.eks. stillingsfullmakt etter avtaleloven § 10 faller utenfor regelens anvendelsesområde.⁴¹

Loven oppstiller ikke eksplisitt hvilke hensyn asl. § 6-28 første ledd er ment å verne.⁴² Ettersom asl. § 6-28 første ledd retter seg mot selskapets ledende og utøvende subjekter, vil noen hensyn om selskapets ledelse stå mer sentralt. I juridisk teori er det hevdet at bestemmelsen skal ivareta aksjeeiernes felles interesser, siden aksjeeierne er rettighetssubjekter etter bestemmelsen.⁴³ Uansett må ansvarssubjektene handle innenfor likebehandlingsprinsippet, selskapsinteressen og ledelsens alminnelige lojalitets- og aktsomhetsplikt overfor selskapet og aksjonærene.⁴⁴ Ettersom styret står for forvaltningen av selskapet, vil bestemmelsen virke som en sikkerhet for aksjonærene ettersom brudd på asl. § 6-28 første ledd kan medføre blant annet erstatningsansvar, jf. asl. § 17-1.

2.4.2.3 Rettsvirkninger av brudd på asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd

Regelen i asl. § 5-21 er ment å fange opp tilfeller som ikke er eksplisitt regulert i aksjeloven.⁴⁵ Det må antas at dette også gjelder asl. § 6-28 første ledd.⁴⁶ Enkelte brudd på aksjeloven har egne ansvarsbestemmelser, som for eksempel asl. § 3-7 om ulovlige utdelinger. En naturlig

---

³⁸ Truyen (2004) s. 312–313.

³⁹ Ot.prp. nr. 19 (1974–1975) s. 112.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Truyen (2004) s. 311.

⁴² Bråthen (2021) note 1248.

⁴³ Bråthen (2012) s. 33.

⁴⁴ Aarbakke (2017) s. 551.

⁴⁵ NUT 1970: 1 s. 138.

⁴⁶ Aarbakke (2017) s. 415.

følge av dette er at myndighetsmisbruk ofte anfører subsidiært, etter det primære rettsgrunnlaget.⁴⁷

Dommen inntatt i HR-2018-1004-A *Gjevilvassveien* gjaldt gyldigheten av et flertallsvedtak i et samvirkeforetak. For medlemmene i samvirkeforetaket gjaldt en bruksordning om at medlemmene hadde rett til å brøyte veiene til eiendommene sine. Samvirkeforetaket fattet et flertallsvedtak som forbød brøyting av veien, slik at det kunne kjøres skiløyper på veien. Høyesterett kom enstemmig til at vedtaket var ugyldig, men med tre ulike begrunnelser. To dommere mente at vedtektene til foretaket ikke ga foretaket kompetanse til å forby vinterbrøyting til fordel for skiløyper. Dommer Ringnes med tilslutning fra dommer Berglund mente at årsmøtet ikke hadde rettslig adgang til å legge slike begrensninger på medlemmenes veirett, fordi foretaket var et driftsselskap. Dommer Ringnes poengterte at «mye tilsier, etter mitt syn, at vedtaket også er ugyldig etter reglene om myndighetsmisbruk, jf. samvirkeoven § 55. Med det resultat jeg er kommet til, er det imidlertid ikke nødvendig å gå nærmere inn på dette,» jf. avs. 80. Tredjevoterende fant vedtaket ugyldig på bakgrunn av samvirkeoven § 55, jf. avs. 87-93.

Samvirkeoven § 55 tilsvarende asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd, men med «årsmøtet» som ansvarssubjekt. Selv om høyesterettsdommen gjaldt et samvirkeforetak, og ikke et aksje- eller allmennaksjeselskap, er dommen relevant for å illustrere at et flertallsvedtak fra årsmøte kan kjennes ugyldig. I tillegg illustrerer dommen at Høyesterett benytter generalklausulen om myndighetsmisbruk dersom forholdet ikke er regulert av andre bestemmelser.

En rettsfølge av myndighetsmisbruk er at det kan reises krav om erstatning, jf. asl. § 17-1. Dersom aksjonærene har misbrukt sin myndighet gjennom generalforsamlingen, jf. asl. § 5-21, kan erstatningskravet rettes mot de som stemte for forslaget under generalforsamlingen.⁴⁸ Erstatningskravet kan ikke rettes mot selskapet som sådan.⁴⁹ Ved brudd på regelen i asl. § 6-28 første ledd, rettes erstatningskravet mot de representative ansvarssubjektene.⁵⁰ Det rettes ikke erstatningssøksmål mot styret som helhet, men mot hvert enkelt styremedlem, jf. asl. § 17-1. Brudd på aksjeloven kan også medføre straffansvar, jf. asl. § 19-1. Asl. § 19-1 gjelder for stifter, medlem av styret eller bedriftsforsamlingen, daglig leder, firmategner og revisor. Aksjonærer er ikke blant alternative ansvarssubjektene som er listet opp i asl. § 19-1. Til tross for at ordlyden favner vidt, er det antatt at straff for aksjonærene ved brudd på asl. § 5-21 ikke er aktuelt.⁵¹

---

⁴⁷ Se HR-2018-1004-A avs. 18.

⁴⁸ Truyen (2004) s. 327.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Ibid. s. 328.

Andre mulige rettsvirkninger er oppløsning av selskapet etter asl. § 16-19 og innløsning av aksjene etter asl. § 4-24.⁵² Disse vil bli behandlet videre i punkt 5.3 om rettsvirkninger fra aksjonærene som følge av brudd på asl. § 6-28 annet ledd.

---

⁵² Truyen (2004) s. 328.

3 Beslutningssubjekter og ansvarssubjekter

3.1 Innledende bemerkninger

Asl. § 6-28 annet ledd omhandler både beslutningssubjekter og ansvarssubjekter. Dette kapitlet vil analysere hvem som er beslutningssubjekter og hvem som er ansvarssubjekter etter bestemmelsen. Etter bestemmelsens ordlyd skal «styret og daglig leder» ikke etterkomme beslutninger av «generalforsamlingen eller annet selskapsorgan» hvis beslutningen strider mot lov eller selskapets vedtekter, jf. asl. § 6-28 annet ledd. Bestemmelsen retter seg dermed mot selskapets organer. Dermed vil det først bli klarlagt hvilke organer som er ansett for å være selskapsorganer. Det vil også bli redegjort for de ulike organene, og forholdet mellom dem. Deretter vil det bli analysert hvilke selskapsorganer som er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd. Beslutningssubjektene vil bli analysert først, fordi det er naturlig å vurdere ansvarssubjektene opp mot beslutningsorganet.

3.2 Selskapsorganer

3.2.1 Innledende bemerkninger

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap har en intern organisering med forskjellige organer. De ulike organene har forskjellige oppgaver og funksjoner som følger av aksjelovene. I dette kapitlet vil det bli redegjort for hvilke organer som er ansett som selskapsorganer, og for noen sentrale oppgaver som aksjeloven tillegger de enkelte organene. Forholdet mellom selskapsorganene vil bli behandlet særskilt i punkt 3.2.4. Formålet med dette er ikke å gi en komplett redegjørelse av selskapsorganene, men å skape en overordnet forståelse av selskapenes organisering og funksjonsfordelingen mellom selskapsorganene.

Asl. § 6-28 annet ledd omhandler selskapsorganer. Etter ordlyden i asl. § 6-28 annet ledd er det «styret og daglig leder» som ikke skal etterkomme lovstridige eller vedtektsstridige beslutninger fra «generalforsamlingen eller et annet selskapsorgan». Bestemmelsen tillegger således plikter til styret og daglig leder. Beslutningsorganer etter ordlyden er generalforsamlingen og andre selskapsorganer. Ettersom både ansvarssubjekter og beslutningssubjekter er ulike organer, vil dette kapitlet være sentralt for analysen av asl. § 6-28 annet ledd.

3.2.2 Selskapets organer

Begrepet «selskapsorgan» er ikke definert i aksjelovene. Ordlyden «selskapsorgan» tilsier en bestemt gruppering i selskapet, med faste oppgaver og bestemt funksjon. Asl. § 16-2 kan kaste lys over hvilke organer lovgiver har forutsatt som selskapsorganer. I bestemmelsen omtales styret, daglig leder, generalforsamlingen og bedriftsforsamlingen som selskapsorganer, jf. overskriften «[s]tyrets ansvar for å avvikle selskapet. Selskapets øvrige organer». Overskriften er en pekepinn på hva bestemmelsen omhandler, uten at den har noen rettslig betydning.⁵³

---

⁵³ Bergo (2019) s. 197.

Forarbeidene til aksjeloven omtaler daglig leder, styret, bedriftsforsamling, representantskap og generalforsamling som selskapsorganer.⁵⁴ Med aksjeloven av 1997 ble det bestemt at de tidligere reglene om representantskap ikke skulle videreføres, og det må følgelig legges til grunn at representantskapet ikke lenger er et selskapsorgan.⁵⁵ Det er diskutert i juridisk teori om revisor er eller bør være et selskapsorgan. Hvorvidt revisor er et selskapsorgan kan ha betydning for styrets og daglig leders plikt etter asl. § 6-28 annet ledd, i relasjon til hvilke selskapsorganers beslutninger styret og daglig leder ikke skal etterkomme. Revisors status som selskapsorgan vil bli nærmere vurdert i punktet nedenfor om revisor.

3.2.3 Nærmere om de enkelte selskapsorganene

3.2.3.1 *Generalforsamlingen*

Generalforsamlingen består av alle selskapets aksjonærer, og utgjør selskapets øverste myndighet, jf. asl. § 5-1 første ledd. Ved å eie en aksje i et selskap medfølger en ubetinget rett til å delta på generalforsamlingen, jf. asl. § 5-2 annet ledd andre punktum. Aksjeloven oppstiller ingen krav til kunnskap om selskapet eller bekjentskap til selskapets virksomhet for å eie en aksje og utøve den tilhørende stemmeretten. Som utgangspunkt gir hver aksje én stemme, med mindre noe annet følger av loven eller selskapets vedtekter, jf. asl. § 5-3 første ledd.

I kraft av å være selskapets øverste organ, har aksjonærene gjennom generalforsamlingen myndighet til å avgjøre alle saker som ikke eksplisitt hører under noen av de øvrige organene. Generalforsamlingens myndighet er således negativt avgrenset.⁵⁶ Beslutninger fra generalforsamlingen avgjøres som hovedregel ved alminnelig flertall, med mindre annet følger av lov eller vedtekter, jf. asl. § 5-17. Generalforsamlingens myndighet kan i noen lovbestemte tilfeller legges til andre organer, for eksempel valg av styremedlemmer etter asl. § 6-3 tredje ledd.

3.2.3.2 *Styret*

Styret er et pliktig selskapsorgan, og skal ha ett eller flere medlemmer, jf. asl. § 6-1 første ledd. I allmennaksjeselskap skal styret ha tre medlemmer, jf. asal. § 6-1 første ledd første punktum. Selskap med bedriftsforsamling skal ha fem styremedlemmer, jf. asl. § 6-1 tredje ledd første punktum og asal. § 6-1 første ledd annet punktum. Det er generalforsamlingen som har ansvar for å velge styremedlemmer, jf. asl. § 6-3 første ledd.

---

⁵⁴ Ot.prp. nr. 23 (1996–1997) s. 56.

⁵⁵ Ibid. s. 75.

⁵⁶ Andenæs (2016) s. 284.

Styret har ansvar for forvaltningen av selskapet, jf. asl. § 6-12 første ledd første punktum. Ansvaret for forvaltningen av selskapet medfører et bredt ansvar, som omfatter både den økonomiske siden av selskapet i tillegg til den allmenne forvaltningen av selskapet.⁵⁷ Dette innebærer blant annet å forvalte selskapet i tråd med dets vedtekter og sørge for å fremme selskapets interesser.⁵⁸ Det er et generelt krav om at forvaltningen må være forsvarlig.⁵⁹ Kravet til forsvarlig forvaltning gjelder både styrets saksbehandling og innholdet i beslutningene som treffes.⁶⁰ Styret skal blant annet sørge for at selskapet til enhver tid har en forsvarlig egenkapital og likviditet ut ifra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, jf. asl. § 3-4. Dersom egenkapitalen er lavere enn det som er forsvarlig, har styret en handleplikt etter asl. § 3-5. Kravet til forsvarlig forvaltning av selskapet er forutsatt i ansvarsbestemmelsene i asl. §§ 17-1 og 19-1.⁶¹ Bestemmelsene hjemler erstatnings- og straffansvar for blant annet styremedlemmer, på nærmere vilkår i asl. §§ 17-1 og 19-1.⁶²

Styret skal også sørge for en forsvarlig organisering av selskapet, jf. asl. § 6-12 første ledd annet punktum. Dette omfatter for eksempel at selskapets administrasjon har de midlene som kreves for å utføre sine oppgaver, og at selskapet har tilstrekkelig og kvalifisert personell til de oppgavene som utføres.⁶³ Styret har også et tilsynsansvar, jf. asl. § 6-13 første ledd. Bestemmelsen fastsetter at styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Beslutninger fra styret treffes som hovedregel med alminnelig flertall, med mindre annet følger av loven eller vedtektene fastsetter et strengere krav, jf. asl. § 6-25.

3.2.3.3 Daglig leder

Et aksjeselskap *kan* ha daglig leder, mens et allmennaksjeselskap *skal* ha daglig leder, jf. asl. § 6-2 første ledd første punktum og asal. § 6-2 første ledd. Dersom et aksjeselskap ikke har daglig leder, er det styret som står for den daglige ledelsen, jf. asl. § 6-14 første ledd annet punktum. Som utgangspunkt ligger det til styret å tilsette den daglige lederen, jf. asl. § 6-2 annet ledd. I vedtektene kan det bestemmes at generalforsamlingen eller bedriftsforsamlingen skal tilsette daglig leder, jf. asl. § 6-2 annet og tredje ledd.

Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, jf. asl. § 6-14 første ledd. Hvilke oppgaver som inngår i den daglige ledelsen vil variere fra selskap til selskap, blant annet

---

⁵⁷ Aarbakke (2017) s. 501.

⁵⁸ Andenæs (2016) s. 344 og Aarbakke (2017) s. 502. Nærmere om selskapsinteressen i punkt 4.3.3.

⁵⁹ Aarbakke (2017) s. 502.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid.

⁶² Se HR-2016-1440-A *Håheller* hvor selskapsledelsen ble erstatningsansvarlig for brudd på asl. § 3-4.

⁶³ Aarbakke (2017) s. 502.

ut ifra størrelse, virksomhet og lokasjon. Det at daglig leder «står for» den daglige ledelsen innebærer både en rett til å utføre oppgaver tillagt daglig leder, og en plikt til å følge retningslinjer og pålegg fra styret.⁶⁴ Asl. § 6-14 fjerde ledd pålegger daglig leder et ansvar for at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte, og at regnskapet til selskapet er i samsvar med lov og forskrifter.

I likhet med styret kan daglig leder bli erstatningsansvarlig og straffansvarlig etter asl. §§ 17-1 og 19-1 ved forsømmelse av sine plikter. Et eksempel på dette følger av dommen inntatt i HR-2017-2375-A *Ulvesund Elektro*. Daglig leder ble kjent erstatningsansvarlig for å ha forsømt sin plikt til å sørge for tilfredsstillende regnskaps- og rapporteringsrutiner etter asl. § 6-14 fjerde ledd. Høyesterett fant at forsømmelsen satte ledelsen ut av stand til å forvalte selskapets interesser på en forsvarlig måte, og at det gjorde det umulig for dem å ivareta hensynet til selskapets kreditorer, jf. avs. 44. Dommen var enstemmig. Høyesterettsdommen er et eksempel på at daglig leder kan bli erstatningsansvarlig for forsømmelse av sine plikter. Dommen belyser også sammenhengen mellom daglig leders- og styrets oppgaver, ved at styret ikke fikk utført sine oppgaver på en tilstrekkelig måte som følge av daglig leders forsømmelse.

3.2.3.4 *Bedriftsforsamling*

Bedriftsforsamling er et beslutningsorgan bestående av aksjonærer og selskapets ansatte. Organet skal bestå av minst 12 medlemmer, hvorav en tredel av medlemmene skal velges av og blant de ansatte, jf. asal. § 6-35. Hovedregelen er at selskaper med flere enn 200 ansatte skal ha bedriftsforsamling, men det kan avtales at selskapet likevel ikke skal ha det, jf. asl. § 6-35 første og annet ledd. Det overordnede formålet til lovgiver da bedriftsforsamlingsorganet ble opprettet i 1972 var å «forme et samfunn slik at alle mennesker i den grad det er praktisk mulig skal få innflytelse på de avgjørelser som gjelder dem selv.»⁶⁵ Tanken er at en bedriftsforsamling vil gi de ansatte større innsikt i bedriften de arbeider i, og at de kan engasjere seg i bedriftens anliggender.⁶⁶

Reglene om bedriftsforsamling er mer utfoldelig regulert i allmennaksjeloven enn aksjeloven. Reglene om bedriftsforsamling i allmennaksjeloven får også anvendelse for aksjeselskaper med bedriftsforsamling, jf. asl. § 6-35 første ledd annet punktum. Loven tillegger bedriftsforsamlingen kompetanse på enkelte områder. En av hovedoppgavene til organet er å velge styre og styrets leder, jf. asal. § 6-37 første ledd.⁶⁷ Bedriftsforsamlingen har også et tilsynsansvar, ved å føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet, jf. asal. § 6-37 annet ledd. I

---

⁶⁴ Andenæs (2016) s. 368.

⁶⁵ Ot.prp. nr. 7 (1971–1972) s. 40.

⁶⁶ Ibid. s. 40-41.

⁶⁷ Bråthen (2009) s. 228.

tillegg skal organet blant annet avgjøre saker om enkelte større investeringer og driftsendringer, jf. asal. § 6-37 fjerde ledd.

3.2.3.5 Revisor

Både aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper plikter å ha revisor, jf. revisorloven § 2-1 annet ledd bokstav a og b.⁶⁸ Revisors hovedoppgave er å avgi revisjonsberetning til generalforsamlingen i tråd med asal. § 7-4.⁶⁹ Formålet med lovfestet revisjon er å skape tillit til at årsregnskapet oppfyller krav i gjeldende lovgivning og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, jf. revisorloven § 9-1 første ledd. Dette skal blant annet bidra til å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet, jf. revisorloven § 9-1 første ledd. I bestemmelsens andre ledd omtales revisor som «allmennhetens tillitsperson ved utførelse av lovfestet revisjon». Det kan dermed sies at revisor ivaretar hensynet til allmennheten. I tillegg til dette, ivaretar revisoren hensynene til aksjeeierne, investorer, ansatte og kreditorer.⁷⁰

Det kan gjøres unntak fra revisjonsplikten dersom nærmere vilkår i asal. § 7-6 er oppfylt. Hvis det er truffet en beslutning om unntak fra revisjonsplikten i medhold av asal. § 7-6, kan aksjonærene kreve at det gjennomføres en forenklet revisorkontroll, jf. asal. §§ 7-7 til 7-9. Reglene om unntak fra revisjonsplikten og forenklet revisorkontroll gjelder ikke for allmennaksjeselskaper. Revisoren velges av generalforsamlingen, jf. asal. § 7-1. Kompetansen er lagt til generalforsamlingen for å sikre uavhengighet mellom revisor og selskapets ledelse.⁷¹ Reglene om revisjonsplikten er nærmere regulert i revisorloven, som supplerer aksjeloven og allmennaksjeloven.⁷²

Det er omdiskutert hvorvidt revisor er et selskapsorgan eller ikke. I forarbeidene til aksjeloven blir det påpekt av justisdepartementet at revisor er et eget selskapsorgan.⁷³ Andenæs mener derimot at det er «lite naturlig å omtale revisor som et selskapsorgan».⁷⁴ Han viser blant annet til at det foreligger et oppdragsforhold mellom selskapet og revisor, og de ulike interessene revisoren skal ivareta.⁷⁵ Andre forfattere mener det er mer naturlig å anse revisor som et oppdragsbasert kontrollorgan fremfor et selskapsorgan, særlig med tanke på kontrollfunksjonen

---

⁶⁸ Lov 20. november 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer (revisorloven).

⁶⁹ Andenæs (2016) s. 260.

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Birkeland (2023) § 7-1 note 2.

⁷² Andenæs (2016) s. 258.

⁷³ Ot.prp. nr. 23 (1996–1997) s. 152.

⁷⁴ Andenæs (2016) s. 260.

⁷⁵ Andenæs (2016) s. 260.

som er tillagt revisoren.⁷⁶ Aarbakke tar ikke uttrykkelig stilling til spørsmålet, men mener det til dels er et terminologisk spørsmål hvorvidt revisor anses som en ekstern kontrollinstans enn et selskapsorgan.⁷⁷ Bråthen mener det er diskutabelt om det er riktig å karakterisere revisor som et selskapsorgan.⁷⁸ Juridisk teori gir dermed et noe uklart svar på om revisor er et selskapsorgan eller ikke.

Revisor passer godt inn under den alminnelige språklige forståelsen av hva et selskapsorgan er, jf. punkt 3.2.2. Blant annet ved at revisor har faste plikter med hjemmel i aksjelovene, i tillegg til at aksje- og allmennaksjeselskaper plikter å ha revisor, jf. revisorloven § 2-1 annet ledd bokstav a og b. Den juridiske teori syntes å være betenkelige til revisor som selskapsorgan. Forarbeidenes uttalelse om at revisor er et selskapsorgan, veier imidlertid tungt. Revisor blir i det følgende behandlet som et selskapsorgan.

Allmennaksjeselskap over en viss størrelse er pliktig å ha revisjonsutvalg, jf. asal. § 6-41. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, jf. asal. § 6-41 første ledd annet punktum. Fordi det er et forberedende og rådgivende organ, er det ikke ansett for å være et selskapsorgan.⁷⁹

Konklusjonen blir følgelig at generalforsamlingen, styret, bedriftsforsamlingen, daglig leder og revisor er selskapsorganer. Under punkt 3.3 og 3.4 vil det analyseres hvorvidt disse selskapsorganene er beslutningssubjekter eller ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd.

3.2.4 Forholdet mellom selskapsorganene

Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet, og de andre selskapsorganene er dermed underlagt generalforsamlingen. Det medfører at generalforsamlingen har en instruksjonsrett overfor de andre selskapsorganene, både i alminnelighet og i enkeltsaker.⁸⁰ I aksjelovene er det noen unntak fra generalforsamlingens instruksjonsrett, for eksempel ved oppgaver som ligger innenfor styrets diskresjonære beslutningsrett. Generalforsamlingen er blant annet bundet av rammene styret setter for utdeling av utbytte, jf. asl. § 8-2 første ledd, og styret skal fremme forslag om bruk av finansielle instrumenter etter asl. kapittel 11, jf. asl. § 11-3. Styret og daglig leder er pliktige å følge beslutninger som treffes av generalforsamlingen, jf. asl. § 5-1 første ledd. Asl. § 6-28 annet ledd er et unntak fra dette utgangspunktet, ved at styret og daglig leder ikke plikter å følge generalforsamlingens beslutning hvor den strider mot lov eller selskapets

---

⁷⁶ Matre (2014) s. 403.

⁷⁷ Aarbakke (2017) s. 572.

⁷⁸ Bråthen (2022) s. 182.

⁷⁹ Ot.prp. nr. 78 (2008–2009) s. 96.

⁸⁰ Andenæs (2016) s. 284.

vedtekter. Vedrørende forholdet mellom styret og daglig leder, er det styret som gir retningslinjer og pålegg til daglig leder, jf. asl. § 6-14 første ledd. Såfremt daglig leder holder seg innenfor rammene gitt av styret, har daglig leder rett til å utøve den daglige ledelse uten styrets samtykke for hvert anliggende, jf. asl. § 6-14.⁸¹

I de tilfeller hvor selskapet har bedriftsforsamling, vil bedriftsforsamlingen overta deler av kompetansen som ellers ligger til generalforsamlingen, styret og daglig leder. For eksempel velges styremedlemmene av bedriftsforsamlingen fremfor generalforsamlingen. Styremedlemmene valgt av bedriftsforsamlingen står i samme stilling som styremedlemmer valgt av generalforsamlingen der selskapet ikke har bedriftsforsamling, jf. asal. § 6-37 første ledd.⁸² Bedriftsforsamlingen skal også fremsette forslag til revisor, jf. asal. § 7-1. Dette betyr ikke at generalforsamlingen er bundet av bedriftsforsamlingens forslag, i det kompetansen til å velge revisor fremdeles ligger hos generalforsamlingen.⁸³ Bedriftsforsamlingens kompetanse etter asl. § 6-37 fjerde ledd forutsetter et forslag fra styret. Det medfører at bedriftsforsamlingen ikke kan fatte noen beslutning dersom et styreforslag ikke foreligger. Kravet om styreforslag før bedriftsforsamlingen fatter en beslutning er begrunnet i hensynet til sakens opplysning.⁸⁴ Ettersom generalforsamlingen igjen har myndighet til å instruere styret, kan generalforsamlingen bidra til å sette rammer for forslaget eller kreve at forslag fremmes eller ikke fremmes.⁸⁵

3.3 Beslutningssubjekter

3.3.1 Beslutning fra generalforsamlingen

Etter ordlyden i asl. § 6-28 annet ledd er det «beslutninger» fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som ikke skal etterkommes. En alminnelig forståelse av ordlyden «beslutning» er en avgjørelse som fattes etter en avveining. For eksempel noe som skal gjennomføres eller ikke gjennomføres, eller et standpunkt som skal tas. I selskapsrettslig forstand er det gjennom «beslutninger» at generalforsamlingen utøver sin myndighet.⁸⁶ En beslutning fra generalforsamlingen er bindende ovenfor de subjekter beslutningen retter seg mot. Andre uttalelser eller synspunkter som fremkommer på generalforsamlingen som ikke ender opp i en beslutning, vil ikke være juridisk bindende.⁸⁷ Følgelig gjelder forbudet i asl. § 6-28 annet ledd kun beslutninger. Det følger klart av bestemmelsen at generalforsamlingen er et av beslutningsorganene som bestemmelsen retter seg mot.

---

⁸¹ Andenæs (2016) s. 368.

⁸² Aarbakke (2017) s. 1138.

⁸³ Asl. § 7-1 første ledd første punktum og Andenæs (2016) s. 260.

⁸⁴ Bråthen (2009) s. 230.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Andenæs (2016) s. 284.

⁸⁷ Andenæs (2016) s. 284.

3.3.2 Beslutning fra annet selskapsorgan

I tillegg til generalforsamlingsbeslutninger, vil beslutninger fra «annet selskapsorgan» omfattes av asl. § 6-28 annet ledd. Vurderingen i dette punktet angår hvilke selskapsorganer som er omfattet av bestemmelsen, og således er beslutningsorgan i relasjon til asl. § 6-28 annet ledd.

Ordlyden «annet selskapsorgan» taler for at det må dreie seg om et selskapsorgan, se punkt 3.2 følgende. Organer som ikke regnes for å være selskapsorgan, faller dermed utenfor rekkevidden av bestemmelsen. Lovgivers bruk av ordet «annet» selskapsorgan tyder på at andre selskapsorganer enn generalforsamlingen er omfattet. Ordlyden er ikke avgrenset i antall selskapsorganer, noe som taler for at alle selskapsorganer er omfattet. Dersom bare enkelte selskapsorganer var omfattet, ville det vært nærliggende å anta at ordlyden ville nevnt disse uttrykkelig. Etter ordlyden vil dermed alle selskapsorganer være omfattet av bestemmelsen.

Forarbeidene til aksjeloven § 6-28 annet ledd fremhever at for beslutninger truffet av daglig leder, vil «annet selskapsorgan» også omfatte styret.⁸⁸ Daglig leder kan dermed ikke gjennomføre beslutninger fra styret som strider mot lov eller vedtekter. Dette gjelder til tross for at daglig leder i utgangspunktet plikter å følge retningslinjer og pålegg fra styret, jf. asl. § 6-14 første ledd.

Et eksempel hvor daglig leder hadde handlet etter instruks fra styret, finnes i dommen inntatt i LB-2016-86434. Lagmannsretten behandlet her et spørsmål om styreansvar og ansvar for daglig leder. Aktuelt for denne oppgaven er erstatningskravet mot daglig leder vedrørende tap som oppsto ved 40 containere med utstyr som ble overlevert fra A til B, jf. dommens punkt 5.4. Beslutningen var fattet av styret, og daglig leder sto i stor grad for den praktiske gjennomføringen. Lagmannsretten slo kort fast at dette ikke var tilstrekkelig for at daglig leder kunne være ansvarlig som direkte skadevolder etter asal § 17-1 første ledd.

Videre var spørsmålet om daglig leder var ansvarlig som medvirker etter asal. § 17-1 annet ledd. Lagmannsretten viste til asal. § 6-28 annet ledd, og at forbudet mot å gjennomføre styreinstruks dersom den strider mot lov eller selskapets vedtekter også omfatter vedtak i strid med alminnelige aksjerettslige grunnprinsipper.⁸⁹ Det ble blant annet lagt vekt på at det var styremedlemmene som hadde beslutningsmyndigheten i denne saken. I tillegg ble det lagt vekt på de konkrete forholdene i selskapsadministrasjonen, herunder at daglig leders formelle rolle som daglig leder ikke gjenspeilet de reelle forholdene. Daglig leder måtte reelt sett velge mellom å

---

⁸⁸ Ot.prp. nr. 23 (1996–1997) s. 112.

⁸⁹ Med videre henvisning til Aarbakke m.fl: Aksjeloven og allmennaksjeloven Kommentartutgave (3. utgave), side 530.

gjennomføre beslutningen, eller si opp som daglig leder. Lagmannsretten konkluderte under tvil, med at daglig leder ikke kunne holdes erstatningsansvarlig som medvirker.

Der er flere momenter som gjør at dommen har lavere rettskildemessig vekt. Dommen er avsagt av lagmannsretten, og det var særlige konkrete momenter som gjorde seg gjeldende ved rettens vurdering. Det ble ikke vist til forarbeider eller praksis fra Høyesterett, ettersom lagmannsretten hverken fant relevante forarbeider eller relevant høyesterettspraksis, jf. dommens punkt 5.4. For denne oppgaven vil dommen derfor primært tjene som et eksempel på et tilfelle hvor daglig leder gjennomførte en lovstridig styreinstruks.

I juridisk teori er det noe uenighet om hvilke selskapsorganer som omfattes av asl. § 6-28 annet ledd. Aarbakke mener at «annet selskapsorgan» sikter til overordnet organ, og at dette vil omfatte beslutninger fra bedriftsforsamlingen.⁹⁰ Videre påpeker han, i likhet med forarbeidene, at det for daglig leder også omfatter beslutninger fra styret.⁹¹ Bråthen synes også å forutsette at asl. § 6-28 annet ledd omfatter bedriftsforsamlingen.⁹² Andenæs hevder på sin side at bedriftsforsamlingen ikke er omfattet av bestemmelsen.⁹³ Andenæs mener asal. § 6-38 annet ledd kun viser til asl. § 6-28 første ledd og ikke annet ledd. Dette begrunner han i at asl. 1976 § 8-21 annet ledd eksplisitt viste til første ledd, og at det ikke var meningen å gjøre noen endringer til nåværende tilsvarende bestemmelse.⁹⁴ Etter lovens forarbeider og juridisk teori synes det klart at generalforsamlingen og styret er beslutningssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd, mens det er uenighet i juridisk teori om bedriftsforsamlingen omfattes.

Følgelig vil det vurderes hvorvidt bedriftsforsamlingen er et beslutningsorgan etter asl. § 6-28 annet ledd. Språklig sett vil det være underlig om ingen andre selskapsorganer enn generalforsamlingen og styret er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd. Da kunne bestemmelsens ordlyd i stedet vært «generalforsamlingen og styret», framfor «generalforsamlingen og annet selskapsorgan». Et fellestrekk mellom generalforsamlingen og styret er at de i utgangspunktet har en instruksjonsrett overfor et annet organ, eller at de har anledning til å fatte en beslutning som et annet organ må etterkomme. For å være beslutningsorgan etter asl. § 6-28 annet ledd kan det derfor synes å være en forutsetning at organet har myndighet til å fatte en beslutning som et annet organ plikter å etterkomme.

---

⁹⁰ Aarbakke (2017) s. 553.

⁹¹ Ibid.

⁹² Bråthen (1982) s. 140.

⁹³ Andenæs (2016) s. 347.

⁹⁴ Ibid.

Kjernen i bedriftsforsamlingen er at representanter for aksjonærene og ansatte har et organ som kan fatte beslutninger i enkelte saker som særlig berører de ansatte.⁹⁵ Som vist i punkt 3.2, har bedriftsforsamlingens beslutningsmyndighet i saker som gjelder investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets ressurser, og rasjonalisering eller omlegging av driften som fører til større endring eller omdisponering av arbeidsstyrken, jf. asal. § 6-37 fjerde ledd. Disse beslutningene forutsetter at det foreligger et forslag fra styret, jf. asal. § 6-37 fjerde ledd første punktum. Bedriftsforsamlingen er ikke bundet av å måtte vedta styrets forslag, men bedriftsforsamlingen kan ikke gå utover den sak som styret har forelagt.⁹⁶ Det er bedriftsforsamlingen som har ansvaret for beslutningen.⁹⁷ Når bedriftsforsamlingen har fattet en beslutning etter asal. § 6-37 fjerde ledd, er det ikke utenkelig at andre selskapsorganer, som styret og daglig leder, må etterkomme beslutningen. Dette taler for at bedriftsforsamlingen er et beslutningsorgan etter asal. § 6-28 annet ledd.

Sett opp mot formålet til asal. § 6-28 annet ledd, vil inkludering av bedriftsforsamlingen som beslutningsorgan falle inn under kjernen om å hindre at lovstridige beslutninger gjennomføres. Dersom bedriftsforsamlingen ikke er omfattet av asal. § 6-28 annet ledd, vil en antitetisk tolkning av asal. § 6-28 annet ledd lede til at styret og daglig leder plikter å etterkomme en beslutning fra bedriftsforsamlingen som strider mot lov eller selskapets vedtekter.

Delkonklusjonen blir derfor at bedriftsforsamlingen bør innfortolkes i ordlyden «annet selskapsorgan».

Følgelig gjenstår det å ta stilling til om revisor inngår i asal. § 6-28 annet ledd. Spørsmålet er ikke behandlet i rettskildene. Hovedargumentet for at revisor er omfattet, er at revisor er et selskapsorgan, jf. drøftelsen i punkt. 3.2.3. Dermed faller det inn under ordlyden «annet selskapsorgan», jf. asal. § 6-28 annet ledd. Samtidig var rettskildene ikke samstemte vedrørende hvorvidt revisor er et selskapsorgan eller ikke, som medfører at argumentet har noe mindre vekt.

På den andre siden har revisor ikke instruksjonsmyndighet overfor andre selskapsorganer, i kraft av å være et uavhengig selskapsorgan, jf. punkt 3.2.3. Dermed kan det vanskelig tenkes en situasjon hvor et ansvarssubjekt plikter å etterkomme en beslutning fra revisor. Det taler for at revisor ikke er et beslutningsobjekt etter asal. § 6-28 annet ledd. Et argument i samme retning er at hverken forarbeider eller juridisk teori omtaler revisor som beslutningsorgan etter asal. § 6-28 annet ledd. Følgelig er ikke revisor et beslutningsorgan etter asal. § 6-28 annet ledd.

---

⁹⁵ Andenæs (2016) s. 259.

⁹⁶ Aarbakke (2017) s. 1141.

⁹⁷ Ot.prp. nr. 7 (1971–1972) s. 47.

Beslutningsorganer som omfattes av asl. § 6-28 annet ledd er dermed generalforsamlingen, styret og bedriftsforsamlingen.

3.4 Ansvarssubjekter

3.4.1 Styret og daglig leder

I dette punktet vil det analyseres hvem som kan bli ansvarlig etter asl. § 6-28 annet ledd. Asl. § 6-28 annet ledd gjelder etter sin ordlyd for «[s]tyret og daglig leder». Ordlyden peker mot en positiv avgrensning av hvilke ansvarssubjekter som omfattes. En alminnelig språklig forståelse av ordlyden er at det bare er styret og daglig leder som er ansvarssubjekter, og ikke andre personer eller selskapsorganer. Dersom andre ansvarssubjekter er ansvarlige etter bestemmelsen, må det foretas en utvidende tolkning av ordlyden.

Forarbeidene til aksjeloven kommenterer ikke hvem som er ansvarssubjekter etter bestemmelsen, men uttaler at bestemmelsen «svarer fullt ut til gjeldende § 8-14.»⁹⁸ Utvalget til aksjeloven av 1976 foreslo at ordlyden skulle være «[s]tyret og andre som representerer selskapet».⁹⁹ Valget av ansvarssubjekter i ordlyden ble ikke kommentert nærmere.¹⁰⁰ En slik ordlyd likner mer på ordlyden i asl. § 6-28 første ledd. Ordlyden «andre som representerer selskapet» åpner opp for flere ansvarssubjekter enn ordlyden «styret og daglig leder». Denne ordlyden ble derimot ikke videreført av departementet i proposisjonen. Departementet foretok en vurdering av hva som eventuelt skulle legges i «andre som representerer selskapet».¹⁰¹ Ved vurderingen ble det fremholdt at spørsmålet om plikt til å måtte følge et lovstridig vedtak kan gjelde for alle ansatte i selskapet. Dermed ville avgrensningen i bestemmelsens første ledd vedrørende personer med tegningsrett «synes mindre logisk».¹⁰² Samtidig ble det lagt vekt på at underordnede ansatte står i en «meget vanskelig stilling».¹⁰³ Følgelig ble konklusjonen i proposisjonen at bestemmelsen bør begrenses til å gjelde «medlemmer av styret samt administrerende direktør».¹⁰⁴

I juridisk litteratur er det ulike oppfatninger om hvem som kan være ansvarssubjekt etter bestemmelsen. Ifølge Aarbakke gjelder asl. § 6-28 annet ledd «bare styret og daglig leder, men kan ikke antas å utelukke at også andre etter omstendighetene kan bli gjort strafferettslig eller

---

⁹⁸ Ot.prp. nr. 23 (1996–1997) s. 151.

⁹⁹ NUT 1970: 1 s. 17.

¹⁰⁰ Ibid. s. 123.

¹⁰¹ Ot.prp. nr. 19 (1974–1975) s. 112.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Ibid.

erstatningsrettslig ansvarlig for å ha vært med på å gjennomføre lovstridige selskapsbeslutninger.»¹⁰⁵ Uttalelsen kan virke noe motstridende, ettersom forfatterne skriver at *bare* styret og daglig leder omfattes samtidig som døra holdes åpen for at også andre kan ansvarliggjøres. Andenæs mener at ansatte på lavere nivå enn daglig leder ikke er omfattet av bestemmelsen, og viser til forarbeidene.¹⁰⁶ Han presiserer at dette gjelder for asl. § 6-28 annet ledd, og at andre ansatte kan bli ansvarlig etter annen lovgivning, f.eks. etter skatteloven.¹⁰⁷

På den ene siden kan det synes unaturlig at andre ansatte kan gå ansvarsfritt etter asl. § 6-28 annet ledd. Dette vil kunne medføre at andre, for eksempel personer med fullmakt etter asl. § 6-31, vil kunne gå ansvarsfritt etter asl. § 6-28 annet ledd for å følge en styreinstruks eller beslutning fra generalforsamlingen. Den svenske aktiebolagslagen har flere ansvarssubjekter i sin bestemmelse tilsvarende asl. § 6-28 annet ledd.¹⁰⁸ Etter svensk rett er ansvarssubjektene «ställföreträdare för bolaget», jf. abl. 8 kap. 41 § annet ledd. Med dette menes at styret, daglig leder og personer med tegningsrett er omfattet av bestemmelsen.¹⁰⁹ På bakgrunn av det nordiske aksjelovsamarbeidet vil det ved tolkningstvil kunne være relevant å se til den svenske reguleringen, og særlig når den norske ordlyden er uklar. Dette taler for en utvidende tolkning av hvilke ansvarssubjekter som er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd.

På den andre siden er det diskutert i forarbeidene om bestemmelsen skal omfatte andre selskapsrepresentanter eller ikke. Siden departementet i proposisjonen tok et bevisst valg om at bestemmelsen kun skal omfatte styret og daglig leder, vil den rettskildemessige vekten til uttalelsen være tyngre enn om problemet ikke var diskutert. Lovgivers bevisste valg av ansvarssubjekter taler med tyngde for at bestemmelsen ikke skal tolkes utvidende, og at kun styret og daglig leder kan bli ansvarlige etter bestemmelsen.

En sammenlikning av ordlydene i asl. § 6-28 første ledd og annet ledd trekker i samme retning. Asl. § 6-28 første ledd gjelder for «styret og andre som etter §§ 6-30 til 6-32 representerer selskapet». Det medfører for eksempel at navngitte ansatte med tegningsfullmakt fra styret kan være ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 første ledd, jf. asl. § 6-31 første ledd. Første ledd omfatter dermed en bredere krets av ansvarssubjekter enn asl. § 6-28 annet ledd. Det at asl. § 6-28 første ledd har en annen ordlyd for hvem som omfattes av bestemmelsen enn asl. § 6-28 annet ledd, taler for at hvert enkelt ledd har egne ansvarssubjekter. Det tyder på at lovgiver har tatt et bevisst

---

¹⁰⁵ Aarbakke (2017) s. 553.

¹⁰⁶ Andenæs (2016) s. 346.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Aktiebolagslagen 2005:551 (abl.).

¹⁰⁹ SOU 1971: 15 s. 216.

valg angående hvem som skal være ansvarlige etter første ledd, og hvem som skal være ansvarlige etter annet ledd. Dersom asl. § 6-28 annet ledd var ment å omfatte en bredere krets enn styret og daglig leder, kunne lovgiver ha brukt samme ordlyd i første og andre ledd. Dette taler for at asl. § 6-28 annet ledd ikke omfatter andre subjekter enn styret og daglig leder.

Følgelig blir konklusjonen at kun styret og daglig leder er ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd. Bestemmelsen skal ikke tolkes utvidende til å omfatte andre ansvarssubjekter.

3.4.2 Bør andre enn styret og daglig leder kunne bli ansvarlige?

3.4.2.1 Innledende bemerkninger

Et spørsmål som kan reises er hvorvidt andre ansvarssubjekter *burde* omfattes av asl. § 6-28 annet ledd. Utvalget til aksjeloven av 1976 mente at andre selskapsrepresentanter skulle omfattes av ordlyden. Det tyder på at det har vært identifisert et behov eller ønske om at flere selskapsrepresentanter kan bli ansvarlige for å etterkomme en ulovlig eller vedtektsstridig beslutning, jf. punkt 3.4.1.

Ettersom bestemmelsen kun omfatter styret og daglig leder, er det en risiko for at personer med beslutningskompetanse ikke stilles til ansvar. I tillegg kan det åpnes for en omgåelse av ansvarsreglene, ved at for eksempel styret og daglig leder bestemmer at andre organer skal gjennomføre beslutningen. Dersom styret og daglig leder bevisst forsøker å omgå reglene ved å gjennomføre en ulovlig beslutning uten å bli stilt til ansvar, må det antas at det faller inn under forbudet mot myndighetsmisbruk i asl. § 6-28 første ledd. Derimot kan et slikt tilfelle være vanskelig å bevise. Dette kan være et argument for at asl. § 6-28 annet ledd bør omfatte flere ansvarssubjekter. For det tilfellet andre ansatte handler i strid med generalforsamlingsinstruks eller styreinstruks, må det antas at dette kan angripes etter alminnelige rettsregler, slik også svensk rett uttrykker.¹¹⁰ I det følgende vil det bli vurdert om personer med fullmakt og revisor bør omfattes av asl. § 6-28 annet ledd.

3.4.2.2 Fullmakt

Vurderingen i dette punktet er om ansatte med fullmakt etter asl. § 6-31 burde være ansvarssubjekt etter asl. § 6-28 annet ledd. Utgangspunktet er at styret og daglig leder representerer selskapet, jf. asl. §§ 6-30 og 6-32. Styret har myndighet til å gi «navngitte ansatte» fullmakt til å tegne selskapets firma, jf. asl. § 6-31 første ledd første punktum. En slik fullmakt kan også fastsettes i vedtektene, og generalforsamlingen kan begrense styrets myndighet til å gi slik tegningsrett, jf. asl. § 6-31 første ledd annet punktum.

---

¹¹⁰ Prop. 1975: 103 s. 383.

Andre ansatte er ikke forpliktet og pålagt et slikt ansvar overfor selskapet som daglig leder og styret er. I alminnelighet besitter ikke ansatte samme kunnskap om selskapet og den overordnede forståelsen av selskapets drift. Dette er argumenter mot at andre kan bli ansvarlige etter asl. § 6-28 annet ledd.

Departementet la til grunn at asl. § 6-28 annet ledd kun skulle gjelde styret og daglig leder, under henvisning til at underordnede står i en meget vanskelig stilling.¹¹¹ Samtidig vil ikke alle ansatte inneha fullmakt. Det er opp til styret eller generalforsamlingen å utstede fullmakten, og den kan kun gis til «navngitte ansatte», jf. asl. § 6-31 første ledd. I tillegg kan fullmakten når som helst tilbakekalles av styret, jf. asl. § 6-31 annet ledd første punktum. For vedtektsfestet fullmakt kan styret tilbakekalle fullmakten når generalforsamlingens beslutning ikke kan avvendes uten skade for selskapet, jf. asl. § 6-31 annet ledd annet punktum. Det må antas at styret og generalforsamlingen delegerer tegningskompetanse med omhu, og at personer med slik kompetanse må anses særlig viktige. Slikt sett ville det vært naturlig om ansatte med tegningsrett kunne bli ansvarlige etter asl. § 6-28 annet ledd, slik det også er i Sverige, jf. abl. 8 kap. 41 § andre ledd.

Et argument i samme retning er sammenlikningen mellom ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 første og annet ledd. Personer med fullmakt etter asl. § 6-31 kan bli ansvarlig for brudd på bestemmelsen om myndighetsmisbruk i asl. § 6-28 første ledd, se punkt 2.4. Derimot kan de ikke bli ansvarlige etter asl. § 6-28 annet ledd for å etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller selskapets vedtekter.

Konklusjonen blir dermed at personer med fullmakt etter asl. § 6-31 burde være ansvarssubjekt etter asl. § 6-28 annet ledd.

3.4.2.3 Revisor og revisjonsutvalg

Det kan spørres om også revisor og revisjonsutvalget kunne vært ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd. Det må imidlertid oppstilles et krav om plikt til å etterkomme beslutningen fra beslutningsorganet. Dersom organet i utgangspunktet ikke plikter å følge beslutningen fra beslutningsorganet, vil ikke bestemmelsen gi mening. Revisor er uavhengig selskapet, og har ingen plikt til å etterkomme beslutninger fra selskapet. Revisjonsutvalget er kun et forberedende og rådgivende organ, og har derfor ingen beslutningsmyndighet. Følgelig burde ikke revisor eller revisjonsutvalget være ansvarssubjekter etter asl. § 6-28 annet ledd.

---

¹¹¹ Ot.prp. nr. 19 (1974–1975) s. 112.

4 Beslutning som strider mot lov eller selskapets vedtekter

4.1 Innledende bemerkninger

Ansvarssubjektene skal ikke etterkomme beslutninger fra beslutningsorganene som «strider mot lov eller mot selskapets vedtekter», jf. asl. § 6-28 annet ledd. Dette kapittelet omhandler *når* ansvarssubjektene ikke skal etterkomme en slik beslutning. Først vil det bli klarlagt hva som nærmere ligger i bestemmelsens ordlyd «etterkomme», i punkt 4.2. I punkt 4.3 vil det bli foretatt en tolkning av lovsbegrepet i bestemmelsen. Tolkningen vil blant annet vise at ulovfestet rett omfattes av lovsbegrepet, herunder aksjerettslige grunnprinsipper. I punkt 4.3.3 vil det derfor bli redegjort for noen av disse grunnprinsippene. Deretter vil det i punkt 4.4 bli redegjort for tilfellet hvor beslutningen strider mot selskapets vedtekter. Punkt 4.5 vil redegjøre for ugyldighetsreglene i aksjelovene og betydningen ugyldighetsreglene har for asl. § 6-28 annet ledd. Ugyldighetsreglene i aksjelovene bestemmer at lovstridige beslutninger likevel kan bli gyldige, og dermed pliktige for ansvarssubjektene å etterkomme, jf. asl. §§ 5-22 til 5-24.

4.2 Ordlyden «etterkomme» i asl. § 6-28 annet ledd

Etter ordlyden i asl. § 6-28 annet ledd skal styret og daglig leder ikke «etterkomme» beslutninger fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller vedtekter. En alminnelig språklig forståelse av ordet «etterkomme» tilsier å gjennomføre eller oppfylle en beslutning. Ordlyden peker dermed på at det er gjennomføringen eller oppfyllelsen av beslutningen fra beslutningsorganet som er lovstridig. Å «etterkomme» beslutningen taler på den ene siden for at det må foretas en aktiv handling. For eksempel utføre eller sette i verk det beslutningen omhandler. Samtidig rommer ordlyden mer enn det å aktivt gjennomføre handlingen. Ordlyden «etterkomme» kan også tilsi å legge noe til grunn for videre disposisjoner. For eksempel dersom generalforsamlingen beslutter at daglig leder kan ansettes fra USA, noe som er i strid med asl. § 6-11 første ledd. Dersom styret legger beslutningen til grunn ved ansettelsen av daglig leder, vil det like fullt være å etterkomme beslutningen.

Ordlyden «etterkomme» kan også omfatte det å forholde seg passiv. Det kan tenkes at generalforsamlingen beslutter at styret eller daglig leder skal unnlate å gjøre noe, slik at det foreligger en unnlatesplikt. I et slikt tilfelle hvor det vil stride mot lov eller selskapets vedtekter å unnlate å gjøre noe, må ordlyden «etterkomme» også omfatte dette. For eksempel har styret en plikt til å redegjøre for likestillingsarbeidet i selskapet etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26 c.¹¹² Dersom generalforsamlingen beslutter at styret ikke skal redegjøre for likestillingsarbeidet, vil det være lovstridig av styret å forholde seg passiv.

---

¹¹² Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven).

I juridisk teori er det uttalt at forbudet i asl. § 6-28 annet ledd retter seg mot både det å gjennomføre beslutningen, og å legge den til grunn.¹¹³ Dette samsvarer med bestemmelsens ordlyd. Ifølge Andenæs må det trekkes en grense mot passivitet overfor beslutninger som etterkommes av andre, utenfor den passives ansvarsområde.¹¹⁴ For eksempel vil daglig leder ikke bli ansvarlig for å ikke bryte inn dersom styret gjennomfører en ulovlig beslutning.

Konklusjonen blir dermed at det å «etterkomme» beslutningen omfatter aktive handlinger, det å legge beslutningen til grunn for videre disposisjoner og det å forholde seg passiv såfremt det er innenfor den passives ansvarsområde.

4.3 Tolkning av lovsbegrepet

4.3.1 Strider mot «lov»

Etter ordlyden i § 6-28 annet ledd skal beslutningen ikke etterkommes hvis den «strider mot lov». Ordlyden «lov» kan tolkes på ulike måter. En snever tolkning tilsier at «lov» her betyr «aksjeloven». En vid tolkning av lovsbegrepet tilsier all lovgivning er omfattet, herunder forskrift i medhold av lov, sedvanerett og andre normer. Hva som ligger i lovsbegrepet er vanskelig å tolke ut ifra ordlyden. Utvalget til aksjeloven av 1976 foreslo at regelen skulle gjelde vedtak som var stridende mot aksjeloven, og ikke omfatte beslutninger som var stridende mot annen lovgivning.¹¹⁵

Svensk og dansk lovgivning har en tilsvarende regel som asl. § 6-28 annet ledd. Etter svensk rett skal styret eller annen stedfortreder ikke etterkomme beslutninger fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot «denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen,» jf. aktiebolagslagen 8 kap. 41 §. Ordlyden i den svenske bestemmelsen er snevrere enn den norske bestemmelsen, ettersom den bare omfatter aksjeloven, regnskapsloven og vedtektene.

Etter den danske bestemmelsen må selskapets ledelse ikke etterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger truffet av andre selskapsorganer, hvis beslutningen «måtte være ugyldig som stridende mod lovgivningen eller kapitalsselskabets vedtægter,» jf. selskabsloven § 127 første ledd annet punktum.¹¹⁶ Ordlyden «lovgivningen» er lite oppklarende, og likner

---

¹¹³ Andenæs (2016) s. 346.

¹¹⁴ Ibid.

¹¹⁵ NUT 1970: 1 s. 123.

¹¹⁶ Lov 12. juni 2009 nr. 470 om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven).

ordlyden i den norske bestemmelsen. Av den tidlige aktieselskabsloven av 1973 § 63 var ordlyden «denne lov».¹¹⁷ Med den ordlyden mentes «aktieselskabsloven».¹¹⁸ Ordlyden i bestemmelsen ble endret fra «denne lov» til «lovgivningen», uten at endringen ble kommentert i forarbeidene.¹¹⁹ Den nye bestemmelsen i selskabsloven § 127 videreførte aktieselskabsloven § 63, og ordlydsendringen ble ikke nærmere kommentert.¹²⁰ Dermed omfatter den danske bestemmelsen kun selskabsloven. Følgelig er ikke annen lovgivning omfattet av tilsvarende bestemmelser i svensk og dansk rett. Den svenske og danske bestemmelsen synes dermed å likne på den reguleringen som var foreslått av det norske utvalget til asl. 1976 § 8-14 annet ledd.¹²¹

Utvalgets forslag til den norske bestemmelsen ble ikke videreført av departementet i odelstingsproposisjonen.¹²² Departementet mente at problemet kunne være større der beslutningen fra generalforsamlingen var stridende mot annen lovgivning, og fremholdt at det «ikke [er] grunn til å behandle tilfellene forskjellig.»¹²³ Forarbeidene uttrykker dermed at lovgivning utover aksjeloven også er omfattet, i motsetning til den svenske og danske bestemmelsen. Noen videre presisering av hva som menes med «lovgivning» ble ikke foretatt. I juridisk teori er det enighet om at bestemmelsen gjelder lovstridige vedtak generelt.¹²⁴ Det er hevdet at forskrift gitt i medhold av lov også anses som «lov» i denne sammenheng.¹²⁵ Det må følgelig konkluderes med at lovsbegrepet i asl. § 6-28 annet ledd skal tolkes vidt, slik at all lovgivning omfattes.

Avtaler og kontrakter er ikke omfattet av lovsbegrepet. Et praktisk eksempel som har vært nevnt i juridisk teori er styrets taushetsplikt. For eksempel dersom generalforsamlingen instruerer styret om å fremlegge opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Hvis taushetsplikten er lovbestemt, vil det være i strid med asl. § 6-28 annet ledd å fremlegge opplysningene.¹²⁶ Styret plikter derved ikke å fremlegge taushetsbelagte opplysninger når taushetsplikten følger av lov. Hvis taushetsplikten derimot følger av kontrakt med tredjepart, må styret fremlegge opplysningene etter instruks fra generalforsamlingen.¹²⁷ Dette underbygges også av funksjonsfordelingen mellom de ulike selskapsorganene. Generalforsamlingen som øverste organ vil ha myndighet til å fatte beslutninger som er i strid med selskapets avtaler og kontrakter. Generalforsamlingen kan

---

¹¹⁷ Lov 13. juni 1973 nr. 370 om aktieselskaber (aktieselskabsloven 1973).

¹¹⁸ KBET 1969 nr. 540 s. 108.

¹¹⁹ KBET 2008 nr. 1498 s. 913.

¹²⁰ Ibid. s. 913-914.

¹²¹ NUT 1970: 1 s. 123.

¹²² Ot.prp. nr. 19 (1974-1975) s. 112.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Andenæs (2016) s. 346 og Aarbakke (2017) s. 553.

¹²⁵ Skåre (1987) s. 171.

¹²⁶ Knudsen (2015) s. 368.

¹²⁷ Ibid.

dermed instruere styret eller daglig leder om å bryte en kontraktsbasert taushetsplikt. Annerledes stiller det seg hvis generalforsamlingen beslutter at styret skal handle i strid med kontrakt med tredjepart, og dette medfører brudd på selskapets interesse. Selskapsinteressen vil bli behandlet nærmere under punkt 4.3.3.

Det er ikke eksempler fra Høyesterett eller lagmannsretten vedrørende hvilken lovgivning som kan være relevant etter asl. § 6-28 annet ledd. Som påpekt i punkt 2.4, har reglene om myndighetsmisbruk etter asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd selvstendig betydning der hvor aksjeloven ikke har særbestemmelser som regulerer vedkommende tilfelle.¹²⁸ Systembetragtninger taler for at det samme gjelder asl. § 6-28 annet ledd. Dette underbygges også av hvor lite rettspraksis det er knyttet til asl. § 6-28 annet ledd. Et eksempel fra aksjelovene er utdelingsreglene. Utdeling fra selskapet kan bare skje etter reglene i asl. §§ 3-6 flg., og rettsfølgene av brudd på utdelingsreglene er nærmere regulert i asl. § 3-7. Dermed behandles brudd på utdelingsreglene etter asl. § 3-7, og ikke etter asl. § 6-28 annet ledd.

Hvilken annen lovgivning som er relevant for selskapene å forholde seg til vil variere for ulike selskap. I alminnelighet kan det tenkes at arbeidsmiljøloven, regnskapsloven og finansforetaksloven er relevant. For eksempel plikter store foretak å redegjøre for samfunnsansvar, jf. regnskapsloven § 3-3 c.¹²⁹ Aksje- og allmennaksjeselskap som regnes som finansforetak etter finansforetaksloven § 1-3, må opptre i samsvar med finansforetaksloven, jf. finansforetaksloven § 1-2.

Konklusjonen er at all lovgivning er omfattet av lovsbegrepet i asl. § 6-28 annet ledd.

4.3.2 Er saksbehandlingsregler og kompetanseregler omfattet?

Det må vurderes om forbudet mot å etterkomme lovstridige beslutninger kun omfatter materielle lovregler, eller om saksbehandlingsregler og kompetanseregler også er omfattet. Spørsmålet er ikke behandlet i rettskildene.

Tolkningen av lovsbegrepet i asl. § 6-28 annet ledd ovenfor viste at det skulle legges til grunn en vid forståelse av lovsbegrepet. Dette er et argument for at saksbehandlingsregler og kompetanseregler er omfattet.

---

¹²⁸ NUT 1970:1 s. 138.

¹²⁹ Lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven).

Reglene om saksbehandlingen og kompetansen til de ulike organene er ikke tilfeldig fordelt i aksjeloven. De ulike selskapsorganene vil ofte ivareta ulike interesser, se punkt 3.2. For eksempel skal generalforsamlingen som utgangspunkt velge styremedlemmer, jf. asl. § 6-3 første ledd. Det har betydning for investeringsviljen til aksjonærene at de har mulighet til å påvirke valget av styremedlemmene.¹³⁰ Det taler for at saksbehandlingsregler og kompetanseregler er omfattet av lovsbegrepet i asl. § 6-28 annet ledd.

Et motargument er at det kan være hemmende for selskapets fremdrift dersom det er uten betydning at en saksbehandlingsregel eller kompetanseregulering er brutt. Hvis styret og daglig leder må vente med å etterkomme en beslutning til den blir fattet på lovlig måte, kan det hindre selskapets videre disposisjoner. Dette argumentet kan ikke tillegges særlig vekt, siden aksjelovens regler om ugyldighet medfører at en beslutning blir gyldig dersom det ikke reises søksmål om gyldigheten innen tre måneder, jf. asl. § 5-23 første ledd første punktum. Saksbehandlingsregler og kompetanseregler er omfattet av ugyldighetsreglene, jf. ordlyden «blitt til på ulovlig måte eller for øvrig er i strid med loven,» jf. asl. § 5-22 første punktum.¹³¹

Konklusjonen blir dermed at saksbehandlingsregler og kompetanseregler er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd.

4.3.3 Ulovfestet rett

4.3.3.1 *Ulovfestet rett omfattes av asl. § 6-28 annet ledd*

I juridisk teori er det tatt til orde for at beslutninger som strider mot aksjerettslige grunnprinsipper også er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd.¹³² Aarbakke trekker som eksempel fram det alminnelige lojalitet- og aktsomhetskravet som ledende organer i et aksjeselskap har overfor aksjonærene og selskapet, og plikten til å ikke la selskapsfremmede hensyn motivere beslutningen.¹³³ Forarbeidene til aksjelovene behandler ikke spørsmålet om ulovfestet rett er omfattet av bestemmelsen. Dersom man ser regelen i sammenheng med de ledende selskapsorganers oppgaver, har det gode grunner for seg at ulovfestet rett er omfattet. De ledende selskapsorganer må opptre innenfor rammene av generalklausulene i asl. § 5-21 og 6-28 første ledd. Dette innebærer blant annet å handle innenfor rammene av aksjerettslige grunnprinsipper, jf. punkt 2.4. Siden organene må forholde seg til dette, er det logisk at beslutninger i strid med aksjerettslige grunnprinsipper heller ikke kan etterkommes av styret og daglig leder etter asl. § 6-28 annet ledd. Samtidig faller det inn under formålet bak asl. § 6-28 annet ledd om å hindre at ulovlige beslutninger etterkommes.

---

¹³⁰ Christoffersen (2022) § 6-3 note 1.

¹³¹ Se nærmere om ugyldighet i punkt 4.5.

¹³² Aarbakke (2017) s. 553.

¹³³ Ibid.

Konklusjonen blir dermed at ulovfestet aksjeselskapsrett er omfattet av asl. § 6-28 annet ledd.

I de tre følgende underkapitlene vil det redegjøres for tre sentrale aksjerettslige grunnprinsipper. Dette for å vise noen av de aksjerettslige grunnprinsippene som styret og daglig leder må overholde i medhold av asl. § 6-28 annet ledd. Det vil bli redegjort for det aksjerettslige grunnprinsippene om lojalitet, selskapsinteressen og likhetsprinsippet. Likhetsprinsippet var tidligere et ulovfestet prinsipp, men er nå lovfestet. Siden det er et sentralt aksjerettslig prinsipp vil det likevel bli behandlet nedenfor.

4.3.3.2 *Styrets og daglig leders alminnelige lojalitetsplikt*

Selskapets styre og daglig leder har en lojalitetsplikt overfor selskapet.¹³⁴ Styret og daglig leder har ansvar for forvaltningen og den daglige driften av selskapet, se punkt 3.2. Dette medfører blant annet at det må fattes løpende beslutninger uten at generalforsamlingen samtykker. Hvis generalforsamlingen som øverste organ skulle fattet enhver beslutning i selskapet, ville det undergrave selskapsorganenes organisering og funksjon. Styret og daglig leder vil ofte inneha mer kunnskap og informasjon om selskapet til enhver tid enn det generalforsamlingen har. For selskapets aksjonærer stilles det i alminnelighet ikke krav om kunnskap om selskapet. Det styret og daglig leder foretar seg, vil dermed ha en viss legitimitet over seg sett utenfra. Derfor er det sentralt at styret og daglig leder opptre lojalt.

I motsetning til likhetsprinsippet, er ikke styrets alminnelige lojalitet- og aktsomhetsplikt uttrykkelig nevnt i aksjeloven. Prinsippet kan riktignok synes å ligge som et underliggende rasjonale i enkelte av aksjelovens bestemmelser. For eksempel ved at styret skal sørge for «forsvarlig organisering av virksomheten» etter asl. § 6-12 første ledd, at et styremedlem ikke må ta imot godtgjørelse fra tredjeparter i anledning rettshandel for selskapet, jf. asl. § 6-17, og forbudet mot myndighetsmisbruk i asl. § 6-28 første ledd. Alle disse bestemmelsene har karakter av at styret og daglig leder må utvise en viss lojalitet og aktsomhet i sine oppgaver. I forarbeidene er lojalitetsplikten nevnt i relasjon til asl. § 6-17 om godtgjørelse fra tredjeparter. Etter forarbeidene er godtgjørelse som faller utenfor ordlyden ikke uten videre er tillatt, den må blant annet vurderes «ut fra prinsippet om selskapsledelsens lojalitetsplikt overfor selskapet.»¹³⁵

Høyesterett har uttalt at aksjeloven må suppleres med en ulovfestet lojalitetsplikt.¹³⁶ I dommen inntatt i HR-2020-1947-A hadde virksomheten i et konsernselskap blitt overført vederlagsfritt

---

¹³⁴ Aarum (1994) s. 350 og Andenæs (2016) s. 347.

¹³⁵ Ot.prp. nr. 55 (2005–2006) s. 73.

¹³⁶ HR-2020-1947-A.

til et annet selskap i konsernet, uten å ta hensyn til minoritetsaksjonæren. Spørsmålet for høyesterett var om flertallsaksjonæren og daglig leder i selskapet var erstatningsansvarlig overfor minoritetsaksjonæren. Høyesterett tok utgangspunkt i at aksjeloven må suppleres med en ulovfestet lojalitetsplikt, jf. avs. 45. Førstvoterende konkluderte med at det forelå brudd på de ulovfestede lojalitetsforpliktelsene til selskapet, og at minoritetsvernet således var krenket. Dommen ble avsagt under dissens 3-2, men annenvoterende dommer Høgetveit Berg var enig med de rettslige utgangspunktene som ble redegjort for av førstvoterende, jf. avs. 87.

Den ulovfestede lojalitetsplikten kommer også til uttrykk i høyesterettsdommen Ulvesund Elektro, nevnt i punkt 3.2.3. I dommen slo Høyesterett fast at et insolvent selskap har lojalitets- og aktsomhetsplikt overfor kontraktsparter.

4.3.3.3 *Selskapsinteressen*

Styret og daglig leder kan ikke etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot selskapsinteressen. De ledende organer i et selskap har en generell plikt til å følge selskapets interesse ved forvaltningen av selskapet.¹³⁷ Selskapsinteressen omhandler hvilke hensyn ledelsen kan vektlegge når ledelsen fatter beslutninger. Hva som ligger i selskapsinteressen er ikke definert i lov, og det er et diskutert tema i juridisk teori.¹³⁸

Det følger implisitt av asl. § 2-2 annet ledd at økonomisk gevinst for aksjonærene er en del av selskapsinteressen. Målet om økonomisk gevinst omtales som aksjonærenes vinningsformål.¹³⁹ Vinningsformålet fremmer at aksjonærene får avkastning på de midlene de har investert, og blir tradisjonelt oppfattet som den viktigste interessen.¹⁴⁰ I tillegg kan det enkelte selskap ha egne vedtektsfestede interesser, og særlige interesser som svarer til det enkelte selskaps formål. Høyesterett har uttalt at også andre hensyn kan falle inn under selskapets interesse. I dommen inntatt i HR-2018-570-A fremgår det at det å sikre selskapets videre drift kan være en del av selskapsinteressen. Herunder for eksempel «ansvar for de ansatte, for selskapets medkontrahenter og kreditorer, og for oppfyllelse av andre forpliktelser det måtte ha overfor omgivelsene og samfunnet for øvrig,» jf. avs. 41.

Det kan oppstå situasjoner hvor ulike selskapsinteresser begrunner begge utfallene av en beslutning. For eksempel kan vinningsformålet være i strid med de andre interessene. Dette var tilfellet i Rt. 1922 s. 272 *Freia*. Her hadde generalforsamlingen besluttet å gi 250 000 kroner

---

¹³⁷ Andenæs (2016) s. 344.

¹³⁸ Se blant annet Aarbakke (2017) s. 506-507, Andenæs (2016) s. 344-346, Sjøfjell (2011) og Jakobsen (2018).

¹³⁹ Andenæs (2016) s. 344.

¹⁴⁰ Augdahl (1959) s. 13 og Andenæs (2016) s. 344.

av selskapets overskudd til et medisinsk fond, med særlig henblikk på forskning rettet mot ernærings- og nytelsesmidlenes betydning for folkehelsen. Dette ble delt ut på bekostning av aksjonærenes utbytte, og mindretallsaksjonærene gikk derfor til søksmål for å kjenne beslutningen ugyldig. Høyesterett kom til at flertallet hadde adgang til å fatte en beslutning «som findes, om end kun indirekte eller i det lange løp, at ville tjene til fremme av selskapets interesser indenfor den optrukne ramme for selskapets formaal,» jf. s. 273. Selv om dommen er gammel, er den fortsatt relevant i dag.¹⁴¹

Et annet tilfelle kan tenkes der vinningsformålet må veies opp mot selskapets miljøkrav. Dersom det følger av lov, vil selskapet måtte sette miljøkravet foran gevinstkravet.¹⁴² For eksempel må selskapet opptre i tråd med forurensningsloven §§ 7 og 40.¹⁴³ Hvorvidt selskapet *kan* sette miljøsinn foran gevinst til tross for at det ikke kreves, er omdiskutert.¹⁴⁴ Det vil ha en verdi for selskapet hva samfunnet mener om selskapet og dets handlinger. Handlinger i strid med miljøkrav kan derfor få negative konsekvenser for vinningsformålet.¹⁴⁵ Dermed kan det være tilfeller hvor beslutninger som tilfredsstillende miljøkrav utover det loven pålegger, også fører til økt vinning for selskapet.

4.3.3.4 Likhetsprinsippet

Likhetsprinsippet er lovfestet i asl. § 4-1 første ledd første punktum; «[a]lle aksjer gir lik rett i selskapet». Prinsippet ble lovfestet først i aksjeloven av 1976, selv om det var gjeldende rett også før lovfestingen.¹⁴⁶ Bestemmelsen gir uttrykk for et formelt likhetsprinsipp, og må sees i sammenheng med det materielle likhetsprinsippet i asl. §§ 5-21 og 6-28 første ledd.¹⁴⁷ Likhetsprinsippet er etter sin ordlyd knyttet til aksjene i selskapet og ikke aksjonærene. I praksis har det ikke særlig betydning, ettersom en lik behandling av aksjene som regel innebærer en relativt lik behandling av aksjonærene ut ifra hvor mange aksjer de innehar.¹⁴⁸

Til tross for utgangspunktet om likhet mellom aksjene, er det adgang til å fravike prinsippet i enkelte tilfeller. For eksempel er det adgang til å ha ulike klasser av aksjer, hvor det kan fast-

---

¹⁴¹ Andenæs (2016) s. 458 og Aarbakke (2017) s. 507.

¹⁴² Sjøfjell (2011) s. 314.

¹⁴³ Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).

¹⁴⁴ Sjøfjell (2011) og Jakobsen (2018) punkt 3.6.2.

¹⁴⁵ Jakobsen (2018) punkt 3.6.2.

¹⁴⁶ NUT 1970: 1 s. 80.

¹⁴⁷ NOU 1992: 29 s. 92.

¹⁴⁸ Truyen (2005) s. 97.

settes forskjellige rettigheter til de ulike aksjeklassene, jf. asl. § 4-1 første ledd. Likhetsprinsippet må også i noen tilfeller veies opp mot selskapsinteressen.¹⁴⁹ Ved vurderingen av om likhetsprinsippet skal fravikes til fordel for selskapsinteressen står hensynet til aksjonærene opp mot hensynet til selskapet. En beslutning fra selskapet som strider mot likhetsprinsippet er i strid med loven.¹⁵⁰

Et eksempel fra Høyesterett hvor likhetsprinsippet ble vurdert er dommen inntatt i Rt. 2013 s. 241 *Stangeskovene*. Høyesterett behandlet spørsmålet om styret i selskapet hadde saklig grunn til å nekte en aksjonær erverv av aksjer, jf. asl. § 4-16 annet ledd. Etter de opprinnelige vedtektene hadde stifterne av selskapet og deres etterkommere forkjøpsrett ved salg av aksjer, jf. avs. 2. Forkjøpsretten ble senere utvidet til å gjelde alle aksjonærer. Høyesterett fremholdt at det vil stride mot likhetsprinsippet dersom en aksjonær ble behandlet på en annen måte enn familieaksjonærene, jf. avs. 79. Konklusjonen ble at selskapet ikke hadde saklig grunn til å nekte aksjonæren erverv av aksjer. Dommen illustrerer viktigheten av at styret opptrer i tråd med likhetsprinsippet, og at vedtaket kan kjennes ugyldig dersom likhetsprinsippet er tilsidesatt.

Likhetsprinsippet kan også måtte tilsidesettes for andre hensyn. Det var tilfellet i Rt. 1966 s. 70 *Oppsal Borettslag*. I Oppsal Borettslag behandlet Høyesterett spørsmålet om gyldigheten av generalforsamlingens vedtak i et borettslag. Generalforsamlingen i borettslaget hadde besluttet bygging av garasjeplasser. Beslutningen var under sterk dissens, da 120 stemte for og 102 stemte imot forslaget fra styret. 36 av andelshaverne som stemte imot forslaget, reiste søksmål mot borettslaget. Et av spørsmålene Høyesterett tok stilling til var om beslutningen krenket likhetsprinsippet. Førstvoterende poengterte at det noen ganger må treffes vedtak som kan bety fordeler for noen andelseiere og ulemper for andre. Førstvoterende uttalte at et slikt vedtak må godtas hvis «det fremtrer som en saklig avgjørelse og innebærer en fornuftig ordening som alt i alt er til gagn for borettslaget,» jf. s. 74. Høyesterett kom således til at beslutningen var gyldig. Dommen gjaldt et borettslag og ikke et aksjeselskap. Den kan likevel tas til inntekt for at flertallsprinsippet i enkelte tilfeller kan vektlegges på bekostning av likhetsprinsippet.

4.4 I strid med selskapets vedtekter

Styret og daglig leder skal ikke etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som «strider mot (...) selskapets vedtekter», jf. asl. § 6-28 annet ledd. Ordlyden tilsier at vedtektene går foran generalforsamlingens og andre selskapsorganers beslutninger. En tolkning av ordlyden tilsier dermed at beslutningen ikke kan etterkommes før vedtektene er endret. Det kan tenkes at selskapet ønsker å gjøre unntak fra vedtektene i et enkelt tilfelle. Det ville vært lite effektivt om vedtektene først måtte endres, for så å endre vedtektene tilbake igjen

---

¹⁴⁹ Andenæs (2016) s. 129 og Truyen (2005) s. 101.

¹⁵⁰ Andenæs (2016) s. 129.

etter beslutningen var truffet. Det er imidlertid lagt til grunn i forarbeidene at en vedtektsstridig beslutning likevel kan gjennomføres hvis beslutningen på generalforsamlingen ble fattet på samme vilkår som for vedtektsendringer, herunder at saksbehandlingsregler og flertallskrav som kreves for vedtektsendringer ble fulgt.¹⁵¹ Dette synet har bred støtte i juridisk litteratur.¹⁵²

Dersom det er fattet en beslutning i strid med selskapets vedtekter, kan beslutningen kjønes ugyldig. Et eksempel på dette finnes i Rt. 2012 s. 1628 *Nordavis*. Et aksjeselskap hadde fastsatt stemmerettsbegrensninger i vedtektene. Spørsmålet for Høyesterett var om konsernselskaper måtte identifiseres med hverandre ved anvendelse av den vedtektsbestemte stemmerettsbegrensningen. Høyesterett tolket vedtektene i lys av lojalitetskravet, og fant at generalforsamlingsbeslutningen måtte kjønes ugyldig.

I juridisk teori er det hevdet at dersom selskapets vedtekter i seg selv er i strid med loven, kan styret ha en plikt til å fremme forslag til generalforsamlingen om å endre de ulovlige vedtektene.¹⁵³ Til støtte for dette er Høyesteretts avgjørelse i Rt. 1992 s. 1636 *Boligsameie*. Spørsmålet for Høyesterett var hvorvidt et boligsameie kan saksøkes i et spørsmål som gjelder gyldigheten av sameiets vedtekter. Høyesterett konkluderte med at det forelå søksmålsadgang, og uttalte at «[d]ersom resultatet blir at vedtektene kjønes ugyldige, plikter styret å ta initiativ for å få bragt forholdet i orden, og sameierne plikter å treffe de vedtak som er nødvendige,» jf. s. 1639.

Dommen gjaldt et boligsameie med hjemmel i eierseksjonsloven, og kan således ikke direkte anvendes på aksjeselskaper.¹⁵⁴ Et boligsameie har likevel likhetstrekk med et aksjeselskap, og plikter å ha både vedtekter og et styre, jf. eierseksjonsloven §§ 27 og 54. Styrets oppgaver er å sørge for «vedlikehold og drift av eiendommen og ellers sørge for forvaltningen av sameiets anliggender i samsvar med lov, vedtekter og beslutninger på årsmøtet,» jf. eierseksjonsloven § 57. Styrets oppgaver etter eierseksjonsloven er i stor grad sammenfallende med styret i et aksjeselskap sine oppgaver. Følgelig kan Boligsameie-dommen tas til inntekt for at styret i aksjeselskap også har en slik plikt.

Konklusjonen blir dermed at styret og daglig leder kan etterkomme en vedtektsstridig beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan, dersom beslutningen ble fattet på samme vilkår som for vedtektsendringer.

---

¹⁵¹ NUT 1970: 1 s. 123.

¹⁵² Aarum (1994) s. 204 og Aarbakke (2017) s. 553–554.

¹⁵³ Bråthen (1996) s. 131.

¹⁵⁴ Lov 16. juni 2017 om eierseksjoner (eierseksjonsloven).

4.5 Nærmere om ugyldige generalforsamlingsbeslutninger

4.5.1 Om ugyldighetsreglene

Aksjelovenes regler om ugyldighet følger av asl. § 5-22 til 5-24. Reglene om ugyldighet har betydning for hvorvidt styret og daglig leder skal etterkomme beslutningen fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan. Utvalget til asl. 1976 foreslo at asl. § 6-28 annet ledd skulle gjelde beslutninger som «finnes å være ugyldig som stridende mot denne lov eller vedtektene.»¹⁵⁵ Selv om departementet i proposisjonen endret ordlyden før loven ble vedtatt, er henvisningen til ugyldighet ikke nærmere begrunnet.¹⁵⁶ Andenæs mener at asl. § 6-28 annet ledd til dels hjemler en henvisning til reglene om når selskapsbeslutninger er ugyldige.¹⁵⁷ Aarbakke antar at det er en forutsetning at beslutningen er ugyldig.¹⁵⁸ Dette viser at ugyldighetsreglene er av betydning for asl. § 6-28 annet ledd.

Etter den svenske og danske bestemmelsen tilsvarende asl. § 6-28 annet ledd, gjelder forbudet mot å etterkomme beslutningen kun for ugyldige beslutninger, jf. aktiebolagslagen 8 kap. 41 § andre ledd og selskapsloven § 127 første ledd annet punktum. Den svenske og danske reglen likner dermed mer på den regelen som det norske utvalget foreslo. Begrunnelsen for den svenske ordlyden er at en lovstridig generalforsamlingsbeslutning kan bli gyldig etter reglene om ugyldighet, og følgelig pliktig å etterkomme fra styret og daglig leder.¹⁵⁹

Ugyldighetssøksmål er også et rettsmiddel for styret og daglig leder dersom generalforsamlingen krever at de etterkommer en ulovlig generalforsamlingsbeslutning. Det er nærliggende å anta at styret og daglig leder normalt vil gi en tilbakemelding til generalforsamlingen hvis generalforsamlingsbeslutningen strider mot lov eller vedtekter. I så tilfelle kan styret kalle inn til ekstraordinær generalforsamling etter asl. § 5-6 første ledd, og generalforsamlingen kan vedta en ny beslutning som er innenfor lovverket og i tråd med vedtektene. Der det ikke er tilfellet, kan styret og daglig leder reise søksmål om at beslutningen fra generalforsamlingen er ugyldig, jf. asl. § 5-22. Ugyldighetssøksmål kan også reises av aksjonær, flertall av de ansatte eller fagforeninger som omfatter to tredeler av de ansatte, jf. asl. § 5-22. Medlem av bedriftsforsamlingen har også slik søksmålskompetanse, jf. asal. § 5-22. Det kan også gis dom som endrer beslutningen fra generalforsamlingen, jf. asl. § 5-24 første ledd. Dersom det legges ned påstand om det, kan domstolen fastsette det innhold beslutningen skulle hatt, jf. asl. § 5-24 annet ledd. Bestemmelsen er en særregel i aksjeloven om å reise søksmål, og det er antatt at regelen gjelder uten hensyn til om kravet til rettslig interesse i tvisteloven § 1-3 er oppfylt.¹⁶⁰

---

¹⁵⁵ NUT 1970: 1 s. 17.

¹⁵⁶ Ot.prp. nr. 19 (1974–1974) s. 112.

¹⁵⁷ Andenæs (2016) s. 346.

¹⁵⁸ Aarbakke (2017) s. 553.

¹⁵⁹ Prop. 1975: 103 s. 382 og Andersson (2022) 8 kap. 41 § punkt 3.

¹⁶⁰ Andenæs (2016) s. 311-312.

Dersom det ikke reises søksmål om den ulovlige beslutningen innen tre måneder etter den ble truffet, blir beslutningen som hovedregel gyldig, jf. asl. § 5-23 første ledd. Når beslutningen er gyldig, plikter styret og daglig leder likevel å etterkomme beslutningen. I det følgende vil det redegjøres nærmere for ugyldighetsreglene, i den hensikt å klarlegge hvorvidt styret og daglig leder skal etterkomme en beslutning som i utgangspunktet strider mot lov eller selskapets vedtekter.

4.5.2 Vilkår og lovsbegrepet i asl. § 5-22

Styret og daglig leder har adgang til å reise søksmål med påstand om at beslutningen fra generalforsamlingen er ugyldig fordi den har «blitt til på ulovlig måte eller for øvrig er i strid med loven eller selskapets vedtekter,» jf. asl. § 5-22 første punktum. Ordlyden «blitt til på ulovlig måte» sikter til saksbehandlingsfeil.¹⁶¹ Beslutninger i strid med selskapets vedtekter omfatter vedtektsstridige beslutninger.

Det må vurderes om lovsbegrepet i asl. § 5-22 første ledd første punktum sikter til aksjeloven, eller om også annen lovgivning er omfattet. Det har betydning for hvilke lovstridige beslutninger etter asl. § 6-28 annet ledd det kan reises ugyldighetssøksmål om. Ordlyden «loven» kan på den ene siden sikte til aksjeloven. På den andre siden kan ordlyden ta sikte på all lovgivning. Hvorvidt «loven» sikter til aksjeloven eller all lovgivning er ikke presisert i forarbeidene til aksjeloven av 1997. Aksjeloven av 1976 hadde tilsvarende bestemmelse med ordlyden «i strid med *denne lov*» (min kursivering), jf. asl. 1976 § 9-17 første ledd. Hvorvidt «denne lov» siktet til aksjeloven eller all lovgivning ble ikke diskutert i forarbeidene. Ordlyden «denne lov» synes mer tydelig rettet mot aksjeloven. I forarbeidene til asl. 1976 ble det uttalt at «[f]orutsetningen for søksmål er at en generalforsamlingsbeslutning menes å være blitt til på ulovlig måte eller for øvrig å være i strid med *aksjeloven* eller selskapets vedtekter»¹⁶² (min kursivering). Formulering «aksjeloven» i forarbeidene tyder på at bestemmelsen i asl. 1976 kun var ment å omfatte generalforsamlingsbeslutninger som strider mot aksjeloven, og ikke generalforsamlingsbeslutninger som strider mot annen lovgivning.

Til sammenlikning foreslo utvalget til asl. 1976 at også § 8-14 annet ledd (nåværende § 6-28 annet ledd) skulle gjelde aksjeloven og ikke annen lovgivning, se punkt 4.3. Som nevnt i punkt 4.3.1 ble dette endret av departementet i proposisjonen før loven trådte i kraft, slik at asl. 1976 § 8-14 annet ledd gjaldt all lovgivning og ikke bare aksjeloven.

---

¹⁶¹ Bråthen (2021) note 905.

¹⁶² NUT 1970: 1 s. 138.

Til aksjeloven av 1997 ble ordlyden i asl. § 5-22 endret fra «denne lov» til «loven», uten at endringen ble nærmere kommentert. I juridisk teori er det antatt at realiteten er uendret, og at bestemmelsen kun sikter til «aksjeloven».¹⁶³

Konklusjonen blir dermed at lovsbegrepet i asl. § 5-22 første ledd første punktum sikter til aksjeloven. Det medfører at styret og daglig leder i medhold av asl. § 5-22 kan reise søksmål om ugyldighet for beslutninger som strider mot aksjeloven og vedtektene, og ikke beslutninger som strider mot annen lovgivning. Generalforsamlingsbeslutninger som strider mot annen lovgivning må således angripes etter alminnelige prosessregler.

4.5.3 Preklusjonsfrist og unntak fra preklusjonsfristen

Den alminnelige fristen for å reise søksmål om at en beslutning fra generalforsamlingen er ugyldig, er tre måneder etter at beslutningen ble truffet, jf. asl. § 5-23 første ledd. Hvis søksmål ikke reises innen fristen, er hovedregelen at beslutningen er gyldig, jf. asl. § 5-23 første ledd andre punktum. Formålet med preklusjonsfristen er å skape stabilitet og et sikkert grunnlag for videre disposisjoner.¹⁶⁴ Fristen skaper dermed forutberegnelighet for utøvende organer ved at beslutningen blir gyldig hvis søksmål ikke er reist innen fristen. Når beslutningen er gyldig, plikter styret og daglig leder å etterkomme beslutningen fra generalforsamlingen. Det samme gjelder etter svensk rett.¹⁶⁵

Det oppstilles enkelte unntak for søksmålsfristen i asl. § 5-23 annet ledd nummer 1. til 4. Unntakene synes å gjelde de mest graverende feilene, hvor hensynet til forutberegnelighet for utøvende organer blir tilsidesatt. Unntakene er viktige for å klarlegge hvilke lovstridige beslutninger som ikke blir gyldige dersom søksmålsfristen går ut, og vil dermed beskrives hver for seg i det følgende.

Nummer 1 gjelder der det er fattet en beslutning som ikke kan treffes selv om alle aksjeeierne hadde samtykket til det. Regelen retter seg mot preseptoriske regler i aksjeloven, som typisk vil være begrunnet i hensyn til offentlige interesser eller av hensyn til kreditorene.¹⁶⁶

Nummer 2 omfatter tilfeller hvor lov eller vedtekter krever at samtlige eller visse aksjeeiere må samtykke til beslutningen, og slikt samtykke ikke foreligger. Et eksempel på dette er asl. § 5-20, hvor det kreves tilslutning fra samtlige aksjeeiere for de opplistede alternativene i første

---

¹⁶³ Andenæs (2016) s. 313.

¹⁶⁴ NUT 1970: 1 s. 139.

¹⁶⁵ Skog (2020) s. 249.

¹⁶⁶ NUT 1970: 1 s. 138.

ledd nummer 1. til 5. Det er hevdet i juridisk litteratur at også § 5-21 er omfattet av dette unntaket, herunder uskrevne prinsipper om myndighetsmisbruk.¹⁶⁷

Nummer 3 omhandler reglene for innkalling til generalforsamling. Innkalling til generalforsamlingen er vesentlig for at aksjonærene skal få utøvd sine rettigheter i kraft av å eie aksjer i selskapet. Dersom innkallingen ikke har blitt foretatt, eller reglene om innkalling har blitt satt vesentlig til side, gjelder ikke søksmålsfristen.¹⁶⁸

Nummer 4 setter en søksmålsfrist på to år dersom saksøkeren har hatt «rimelig grunn for sin fristforsømmelse, og at det ville føre til åpenbart urimelig resultat om beslutningen måtte anses gyldig.» Regelen kan synes å være en sikkerhetsventil begrunnet i alminnelige rettferdighetsbetraktninger.

Når tre måneders-fristen ikke gjelder for søksmål i forbindelse med asl. § 5-23 nummer 1. til 4., vil det være alminnelige passivitetsbetraktninger som setter fristen for når søksmål kan reises.¹⁶⁹

Følgelig kan det konkluderes med at beslutninger fra generalforsamlingen som strider mot aksjeloven og ikke er omfattet av unntakene i asl. § 5-23 nummer 1. til 4. ovenfor ikke kan angripes etter tre måneders-fristen er gått ut. Beslutningene blir dermed gyldige. Det at beslutningene blir gyldige medfører at styret og daglig leder må etterkomme beslutningene, og at de således ikke lenger vil stride mot asl. § 6-28 annet ledd. Likefremt kan styret og daglig leder ikke etterkomme beslutninger som er omfattet av unntakene i asl. § 5-23 nummer 1 til 4.

---

¹⁶⁷ Truyen (2005) s. 462–465.

¹⁶⁸ Se for eksempel Rt. 1996 s. 346.

¹⁶⁹ NUT 1970: 1 s. 138–139.

5 Rettsfølgene av brudd på asl. § 6-28 annet ledd

5.1 Innledende bemerkninger

Dersom styret eller daglig leder etterkommer den ulovlige beslutningen, vil det være et ansvarsbetingende pliktbrudd.¹⁷⁰ Punkt 5.2 vil behandle hvilke følger det kan medføre for styret og daglig leder. Punkt 5.3 vil behandle hvilke rettsmidler aksjonærene kan benytte ved et slikt pliktbrudd fra styret eller daglig leder.

5.2 Konsekvenser for styret og daglig leder

5.2.1 Erstatning etter aksjeloven § 17-1

Styremedlemmer og daglig leder kan bli erstatningsansvarlig overfor selskapet, aksjeeier eller andre, for «skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende,» jf. asl. § 17-1 første ledd. Med «andre» menes for eksempel selskapets medkontrahtenter eller selskapets kreditorer.¹⁷¹ Vurderingen i relasjon til asl. § 6-28 annet ledd er om skyldkravet i asl. § 17-1 er oppfylt dersom styret eller daglig leder handler i strid med asl. § 6-28 annet ledd. Forsettlige brudd på asl. § 6-28 annet ledd må klart omfattes. Spørsmålet er om det er uaktsomt av styret eller daglig leder å etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller selskapets vedtekter. Deretter vil det vurderes hvem styret og daglig leder kan bli erstatningsansvarlig overfor.

Dersom styret eller daglig leder etterkommer en beslutning fra generalforsamlingen som er vedtektsstridig, vil det være av betydning hvor stort flertall beslutningen var fattet med. Som nevnt i punkt 4.4 vil en vedtektsstridig beslutning fra generalforsamling ikke stride mot asl. § 6-28 annet ledd dersom den ble vedtatt med samme flertall som for vedtektsendring og øvrige saksbehandlingskrav ble fulgt. Følgelig kan styret ikke bli erstatningsansvarlig for å gjennomføre den. Annerledes stiller det seg dersom styret gjennomfører en beslutning fra generalforsamlingen som er i strid med selskapets vedtekter, og beslutningen ble truffet med et flertall lavere enn kravet for vedtektsendring. Det må da vurderes om styret ved å gjennomføre beslutningen handlet uaktsomt. Det at styret mangler kunnskap om innholdet av selskapets vedtekter, kan «aldri virke ansvarsbefriende».¹⁷² Dette synspunktet har støtte i styrets funksjon og oppgaver. Daglig leders nære tilknytning til selskapet taler for at det samme bør gjelde for daglig leder. Riktignok omfatter daglig leders ansvar først og fremst den daglige ledelse, og ikke selve forvaltningen av selskapet, jf. asl. §§ 6-12 og 6-14. Forvaltningen av selskapet hører under styret, jf. asl. § 6-12 første ledd. En instruks fra styret til daglig leder som strider med vedtektenes, vil utover de åpenbare tilfellene kunne være mindre klanderverdig av daglig leder å etterkomme. Funksjonsfordelingen mellom organene i selskapet kan derfor tas til inntekt for at det

---

¹⁷⁰ Andenæs (2016) s. 346.

¹⁷¹ Aarbakke (2017) s. 941.

¹⁷² Aarum (1994) s. 204.

vil være mer klanderverdig av styret å etterkomme en vedtektsstridig beslutning, enn av daglig leder å etterkomme en vedtektsstridig beslutning fra styret.

Videre må det vurderes hvorvidt det vil være uaktsomt av styret og daglig leder å etterkomme beslutningen når den strider mot lov. På den ene siden har styret og daglig leder en plikt til å vurdere beslutningens lovlighet før den etterkommes, jf. asl. § 6-28 annet ledd. De åpenbare lovstridige beslutningene vil det være uaktsomt å etterkomme. Samtidig kan det tenkes tvilstilfeller. Augdahl har kommentert styrets ansvar dersom generalforsamlingens beslutning strider mot lov:

«Har styret grunn til å nære tvil om hvorvidt ordren er lovlig eller ikke, vil det ikke kunne bebreides at det har fulgt ordren. Styret er nemlig her mellom barken og veden: Lystrer de ikke, kan det være galt, nemlig hvis ordren i virkeligheten må anses lovlig, og lystrer de, kan det også være galt, nemlig under den motsatte forutsetning. Som følge herav vil de subjektive betingelser for ansvar i sådanne tilfelle regelmessig bare foreligge, hvor det må ha vært åpenbart for styret, at ordren i sitt innhold var ulovlig.»¹⁷³

Ifølge Augdahl, vil styret kun være ansvarlige for beslutninger med åpenbart ulovlig innhold. Uttalelsen er fra tiden før prinsippet i asl. § 6-28 annet ledd ble lovfestet. Aarum har et mer modifisert syn på spørsmålet. Aarum mener at det vil være et moment i den subjektive delen av ansvarsvurderingen, dersom styret etter en forsvarlig vurdering etterkommer en ulovlig generalforsamlingsbeslutning.¹⁷⁴ Som Augdahl påpeker, vil det være feil av styret å etterkomme en ulovlig beslutning fra generalforsamlingen, samtidig som det vil være feil å ikke etterkomme en lovlig beslutning fra generalforsamlingen. Riset bak speilet for styremedlemmene er at generalforsamlingen ubegrunnet kan avsette styremedlemmer, jf. asl. § 6-7 annet ledd.¹⁷⁵ Det er et argument for at det i tvilstilfeller ikke vil være uaktsomt å etterkomme beslutningen. Samtidig bestemmer asl. § 6-28 annet ledd at styret og daglig leder ikke må etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov. Dersom det ikke er uaktsomt å bryte asl. § 6-28 annet ledd, vil det kunne undergrave bestemmelsens realitet. Ut ifra rettskildene er det vanskelig å sette en terskel for når det vil være uaktsomt av styret og daglig leder å etterkomme en ulovlig beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan. Uttalelsene fra Augdahl og Aarum kan imidlertid tas til inntekt for at det må foretas en konkret helhetsvurdering om det er uaktsomt av styret og daglig leder å etterkomme en beslutning som strider mot lov.

---

¹⁷³ Augdahl (1959) s. 284.

¹⁷⁴ Aarum (1994) s. 205.

¹⁷⁵ Aarbakke (2017) s. 489-490

Videre må det vurderes hvem som kan tilkjennes erstatning dersom styret eller daglig leder har handlet i strid med asl. § 6-28 annet ledd. Kuriositeten ved at styret og daglig leder kan bli erstatningsansvarlig ved brudd på asl. § 6-28 annet ledd, er at det er generalforsamlingen ved selskapets aksjonærer som har vedtatt beslutningen. Styret og daglig leder har derfor ikke handlet uaktsomt overfor selskapet, ettersom det er generalforsamlingen som har vedtatt beslutningen som styret har gjennomført.¹⁷⁶ Dersom beslutningen var fattet enstemmig, vil selskapet og aksjonærer etter svensk rett ikke kunne rette ansvar mot organet som gjennomfører beslutningen, gitt at generalforsamlingen hadde kunnskap om de faktiske forholdene.¹⁷⁷ Tilsvarende utsagn følger ikke eksplisitt av norske rettskilder, men Aarum synes å mene det samme.¹⁷⁸ Aarum mener det er mer nærliggende at styret kan bli erstatningsansvarlig overfor de aksjonærene som stemte imot den vedtektsstridige beslutningen.¹⁷⁹ Aksjonærene som ikke var tilstede på generalforsamlingen står i samme posisjon.¹⁸⁰ Aksjonærene som var i mindretall kan bare kreve erstatning hvis de er påført et særskilt tap utover det tapet som er påført selskapet.¹⁸¹ De kan ikke kreve erstatning for eventuell skade som er påført selskapet, ettersom styrets eller daglig leders handling ikke vil være uaktsomt overfor selskapet.¹⁸² Det avgjørende blir dermed om vilkårene for erstatning er oppfylt.

Det er ikke eksempler fra Høyesterett hvor styremedlemmer eller daglig leder har blitt erstatningsansvarlig som følge av brudd på asl. § 6-28 annet ledd. Det finnes et eksempel fra lagmannsretten hvor asl. § 6-28 annet ledd var påberopt. I dommen inntatt i LG-2005-18551 behandlet lagmannsretten et krav om erstatning i forbindelse med et rettsstridig dobbeltsalg av et skip. Styret i selskapet som solgte skipet bestod av tre medlemmer, hvor styrelederen gjennom sitt eierskap i et annet selskap hadde full kontroll på generalforsamlingen. Brudd på asl. § 6-28 annet ledd var påberopt overfor de to styremedlemmene (ikke styrelederen). Styret hadde enstemmig bestemt at salg av skipet skulle avgjøres av generalforsamlingen. Generalforsamlingen vedtok salget av skipet, til tross for at det innebar brudd på kontrakt i tillegg til at det forelå en midlertidig forføyning som forbød blant annet salg av skipet. De to styremedlemmene hevdet dermed at asl. § 6-28 ikke kunne anvendes, fordi styret aldri etterkom beslutningen fra generalforsamlingen.

---

¹⁷⁶ Aarum (1994) s. 204.

¹⁷⁷ Andersson (2022) 8 kap. 41 § punkt 4.

¹⁷⁸ Aarum (1994) s. 204.

¹⁷⁹ Ibid.

¹⁸⁰ Ibid.

¹⁸¹ Ibid.

¹⁸² Ibid.

Styremedlemmene fikk ikke medhold i lagmannsretten. Lagmannsretten mente at det var klan-
derverdig av styret å legge avgjørelsen om salget til generalforsamlingen, siden styret visste at
et salg ville være rettsstridig. I tillegg visste styret at generalforsamlingen kom til å vedta salget,
siden styrelederen hadde kontroll på generalforsamlingen. Lagmannsretten uttalte at «[d]et es-
sensielle er at styremedlemmene enstemmig vedtok å forelegge spørsmålet for generalforsam-
lingen vitende om at man der ville vedta et salg som var i strid med avtalen (...) og i strid med
forføyningen.» Forholdet til asl. § 6-28 annet ledd ble ikke kommentert. Lagmannsretten fant
at styremedlemmene var ansvarlig på culpagrunnlag. Dommen ble anket til Høyesterett, men
slapp ikke inn.¹⁸³ Det kan synes som at styret i selskapet forsøkte å unngå ansvar ved å skyve
beslutningen over på generalforsamlingen. Dommen kan derfor tas til inntekt som et argument
mot omgåelse av asl. § 6-28 annet ledd.

Konklusjonen blir at det generelt vil være uaktsom av styret og daglig leder å etterkomme en
beslutning som strider mot selskapets vedtekter. For beslutninger som strider mot lov, vil det
måtte foretas en konkret helhetsvurdering av hvorvidt det var uaktsomt av styret og daglig leder
å etterkomme den ulovlige beslutningen. Hvis vilkårene for erstatning er oppfylt, er det aksjo-
nærene som var i mindretall som kan tilkjennes erstatningen.

5.2.2 Straff etter aksjeloven § 19-1

Brudd på asl. § 6-28 annet ledd kan føre til straff etter asl. § 19-1.¹⁸⁴ Styremedlem og daglig
leder kan straffes med bøter eller fengsel inntil ett år dersom de forsettlig eller uaktsomt overtrer
bestemmelsene gitt i eller i medhold av aksjeloven, jf. asl. § 19-1 første ledd.

Det at styremedlem i prinsippet kan bli straffansvarlig kan også utledes av dommen inntatt i Rt.
1991 s. 835 *HRKj*.¹⁸⁵ Et styremedlem var i byretten dømt for brudd på åpningstidsloven ved å
ha holdt forretningslokaler åpne utenom lovlig åpningstid. Styret besto av 3 personer, og ved-
kommende hadde stemt imot beslutningen om å holde åpent utover kl. 20.00. Siden de to andre
styremedlemmene stemte for, valgte styremedlemmet å gjennomføre det som var besluttet.
Høyesterett kom til at byrettens dom måtte oppheves. Dommen kan tas til inntekt for at styre-
medlem som deltar under gjennomføringen av et vedtak som strider mot lov, i prinsippet kan
bli straffansvarlig.¹⁸⁶ Det er ikke rettspraksis fra Høyesterett eller lagmannsretten hvor et styre-
medlem eller daglig leder har blitt straffansvarlig som følge av brudd på asl. § 6-28 annet ledd.
Følgelig vil ikke terskelen for straffansvar som følge av brudd på 6-28 annet ledd bli nærmere
vurdert.

---

¹⁸³ HR-2005-1159-U

¹⁸⁴ Bråthen (2005) s. 495

¹⁸⁵ Bråthen (2021) note 1251

¹⁸⁶ Ibid.

5.3 Særlige rettsmidler for aksjonærene

5.3.1 Uttreden av selskapet etter asl. § 4-24 første ledd nummer 1

Dersom styret eller daglig leder handler i strid med asl. § 6-28 annet ledd, har aksjeloven tillagt aksjonærene noen beføyelser de kan gjøre gjeldende, i tillegg til krav om erstatning på vilkår nevnt ovenfor. Aksjonærene i et aksjeselskap har ingen ubetinget rett til å tre ut av selskapet.¹⁸⁷ Hvis en aksjonær ønsker å kvitte seg med sine aksjer, må det som utgangspunkt skje ved overføring av aksjer etter reglene i asl. kapittel 4. Dette henger sammen med ansvarsbegrensningen i aksjeselskap, og det er antatt at aksjonærens behov for uttreden er ivaretatt ved salg av aksjene.¹⁸⁸ Likevel har aksjonæren i enkelte tilfeller rett til å få sine aksjer innløst av selskapet. Dette er regulert på nærmere vilkår i asl. § 4-24.

For allmennaksjeselskap stiller det seg annerledes, da allmennaksjeloven ikke har en tilsvarende bestemmelse som asl. § 4-24. I proposisjonen ble det begrunnet med at det ikke er behov for tilsvarende regel for allmennaksjeselskap.¹⁸⁹ Siden forarbeidene viser til manglende behov som begrunnelse for hvorfor det ikke er en lovfestet innløsningsrett for allmennaksjeselskaper, er det antatt at allmennaksjeloven kan suppleres med en ulovfestet innløsningsrett hvis behovet skulle dukke opp.¹⁹⁰ Uttreden av selskapet som følge av brudd på asl. § 6-28 annet ledd vil følgelig være relevant også for allmennaksjeselskap.

Etter asl. § 4-24 første ledd ligger innløsningskompetansen hos domstolene. Det er aksjonæren som krever innløsning som må gå til søksmål, og innløsning må være begrunnet i en av alternativene i asl. § 4-24 første ledd nummer 1. til 3. Aktuelt for denne oppgaven er lovens alternativ nummer 1, som gjelder der et selskapsorgan eller andre som representerer selskapet har handlet i strid med asl. §§ 5-21 og 6-28. Selv om lovens ordlyd er «§§ 5-21 og 6-28», er det ikke noe krav om at både asl. §§ 5-21 og 6-28 må være oppfylt. Ordlyden «og» skal her leses som «eller».¹⁹¹ I tillegg må det foreligge tungtveiende grunner for at aksjonæren gis rett til å tre ut av selskapet som følge av handlingen i strid med asl. §§ 5-21 eller 6-28.

Vurderingstemaet er så om krav om uttreden kan gjøres gjeldende dersom styret eller daglig leder har handlet i strid med asl. § 6-28 annet ledd, jf. asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Dette beror på om henvisning til asl. § 6-28 kun omfatter første ledd, eller om både første og andre ledd er omfattet, jf. asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Når ordlyden ikke presiserer dette, vil en

---

¹⁸⁷ Andenæs (2016) s. 244

¹⁸⁸ Ibid.

¹⁸⁹ Ot.prp. nr. 23 (1996-1997) s. 109.

¹⁹⁰ Andenæs (2016) s. 253.

¹⁹¹ Bråthen (2021) note 596.

alminnelig forståelse av ordlyden tilsi at hele asl. § 6-28 er omfattet. Av forarbeidene fremgår det at regelen er ment å gjelde når det er «handlet i strid med regelen om myndighetsmisbruk i § 1-11».¹⁹² § 1-11 sikter her til dagens asl. § 6-28.¹⁹³ Det at forarbeidene sier at det er regelen om myndighetsmisbruk som er omfattet, kan på den ene siden tale for at kun asl. § 6-28 første ledd er omfattet. Samtidig er det ikke begrunnet, og heller ikke presisert at det kun er handlinger i strid med asl. § 6-28 første ledd som er omfattet. Følgelig kan forarbeidene trekke i begge retninger, og oppklarer ikke spørsmålet.

Høyesterettsdommen inntatt i HR-2016-1439-A *Bergshav Holding* kan tas til inntekt for at hele asl. § 6-28 er omfattet av asl. § 4-24 første ledd nummer 1. I *Bergshav Holding* behandlet Høyesterett et krav fra en minoritetsaksjonær om oppløsning av aksjeselskap etter asl. § 16-19, hvor det subsidiært var anført uttreden etter asl. § 4-24. Spørsmålet om oppløsning ble behandlet først. Asl. § 16-19 første ledd har en ordlyd som likner asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Førstvoterende startet premisset med å gjengi asl. § 16-19, for deretter å gjengi asl. §§ 5-21 og 6-28, jf. avs. 74 til 76. Det at hele asl. § 6-28 ble gjengitt, taler for at asl. § 6-28 annet ledd er omfattet av asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Følgelig blir konklusjonen at uttreden kan kreves dersom styret eller daglig leder har handlet i strid med asl. § 6-28 annet ledd.

Brudd på asl. § 6-28 annet ledd er ikke i seg selv tilstrekkelig for å få aksjene innløst. Videre kreves det at «tungtveiende grunner» taler for at aksjeeieren gis rett til uttreden som følge av bruddet på asl. §§ 5-21 eller 6-28, jf. asl. § 4-24 første ledd. Ordlyden taler for en høy terskel, men lempeligere terskel enn vilkåret om «særlig tungtveiende grunner» i asl. § 16-19 første ledd. Ovennevnte dom, *Bergshav Holding*, kan tas til inntekt for dette. Høyesterett kom til at det forelå myndighetsmisbruk, fordi selskapet «ikke har oppfylt sin plikt til å gi aksjeeierne det minimum av løpende avkastning de i medhold av vinningsformålet har krav på,» jf. avs. 110. Vilkaåret om «særlig tungtveiende grunner» var derimot ikke oppfylt, så aksjonæren fikk ikke medhold for det prinsipielle kravet om oppløsning av selskapet etter asl. § 16-19 første ledd. Høyesterett vurderte deretter kravet om uttreden, og om terskelen «tungtveiende grunner» i asl. § 4-24 første ledd nummer 1 var oppfylt. Om ordlyden uttalte Høyesterett at det gis «klart uttrykk for at terskelen for å kreve oppløsning er høyere enn terskelen for å kreve uttreden,» jf. avs. 127. Høyesterett kom til at vilkåret var oppfylt, og ingen av unntakene i asl. § 4-24 gjorde seg gjeldende. Aksjonæren fikk enstemmig medhold i kravet om uttreden.

Konklusjonen er at krav om uttreden av selskapet kan gjøres gjeldene av aksjonærene, dersom styret eller daglig leder handler i strid med asl. § 6-28 annet ledd.

---

¹⁹² NOU 1996: 3 s. 125.

¹⁹³ *Ibid.* s. 102.

5.3.2 Oppløsning av selskapet

Et annet rettsmiddel for aksjonærene er oppløsning av selskapet etter asl. § 16-19. I likhet med kravet om uttreden etter asl. § 4-24 første ledd nummer 1, må det vurderes om aksjonærene kan gjøre denne beføyelsen gjeldende ved brudd på asl. § 6-28 annet ledd. En aksjonær kan kreve selskapet oppløst dersom et selskapsorgan eller andre som representerer selskapet har handlet i strid med asl. §§ 5-21 og 6-28 og særlig tungveidende grunner taler for oppløsning som følge av dette, jf. asl. § 16-19 første ledd. Bestemmelsens ordlyd likner asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Forarbeidene oppklarer ikke hvorvidt ordlydens henvisning til asl. § 6-28 gjelder hele bestemmelsen eller ikke. Da Høyesterett i Bergshav Holding gikk over fra å drøfte oppløsning av selskapet til uttreden av selskapet, ble den samme vurderingen for myndighetsmisbruk lagt til grunn, jf. avs. 125. Vedrørende spørsmålet om asl. § 6-28 annet ledd er omfattet vises det følgende til drøftelsen ovenfor i punkt 5.3.1.

Videre må «særlig tungtveiende grunner» tale for oppløsning som følge av at styret eller daglig leder har handlet i strid med asl. § 6-28 annet ledd, jf. asl. § 16-19 første ledd. Vilåret «særlig tungtveiende grunner» har en ordlyd som tilsier en høyere terskel enn «tungtveiende grunner» i asl. § 4-24 første ledd nummer 1. Dette understøttes av Bergshav Holding avs. 127. Oppløsning av hele selskapet er også mer inngripende enn at en aksjonær løses ut. Etter asl. § 16-19 annet ledd kan dommen istedenfor oppløsning av selskapet gå ut på innløsning av aksjonæren, dersom selskapet har lagt ned påstand om det.

Konklusjonen blir dermed at oppløsning av selskapet etter asl. § 16-19 er et rettsmiddel for aksjonærene dersom styret eller daglig leder handler i strid med asl. § 6-28 annet ledd. Terskelen for oppløsning er høyere enn terskelen for uttreden etter asl. § 4-24 første ledd nummer 1.

6 Avslutning

Avslutningsvis vil konklusjonene fra avhandlingen oppsummeres. Dette inkluderer svaret på oppgavens underproblemstilling om hvilke plikter og ansvar styret og daglig leder har etter asl. § 6-28 annet ledd.

Analysen av asl. § 6-28 annet ledd har vist at det er styret og daglig leder som er ansvarssubjekter. Andre subjekter med beslutningskompetanse er ikke omfattet av bestemmelsen. Styret og daglig leder skal ikke etterkomme beslutning fra generalforsamlingen eller bedriftsforsamlingen som strider mot lov eller vedtekter. For daglig leder gjelder dette også i relasjon til styret. Regelen i asl. § 6-28 annet ledd retter seg mot beslutninger som strider mot all lovgivning, også ulovfestet rett. Dersom beslutningen strider mot selskapets vedtekter, skal styret og daglig leder likevel etterkomme beslutningen hvis den er fattet på samme vilkår som for vedtektsendring. Forbudet om å etterkomme beslutningen omfatter både å gjennomføre beslutningen og å legge beslutningen til grunn for videre disposisjoner.

Beslutninger som strider mot aksjelovene er omfattet av ugyldighetsreglene i asl. §§ 5-22 til 5-24. En slik beslutning blir gyldig dersom det ikke reises ugyldighetssøksmål innen tre måneder etter beslutningen ble fattet, så fremt den ikke er omfattet av unntakene i asl. § 5-23 annet ledd nummer 1. til 4. Hvis beslutningen er blitt gyldig, vil ikke beslutningen lenger stride mot asl. § 6-28 annet ledd. Styret og daglig leder har da en plikt til å etterkomme den.

Styret og daglig leder kan bli erstatningsansvarlig for å etterkomme en beslutning fra generalforsamlingen eller annet selskapsorgan som strider mot lov eller selskapets vedtekter. Hvis beslutningen er i strid med vedtektene, vil det generelt være en presumpsjon for at handlingen er uaktsom. Når beslutningen strider mot lov, må det foretas en konkret helhetsvurdering av om handlingen var uaktsom. Et moment i vurderingen vil være om styret eller daglig leder har foretatt en forsvarlig vurdering. Erstatning kan ikke kreves av selskapet som sådan, siden det er selskapet selv som har fattet den ulovlige eller vedtektsstridige beslutningen. Det samme gjelder flertallet av aksjonærene, mens mindretallet som stemte imot beslutningen kan kreve erstatning i den utstrekning vilkårene for erstatning er oppfylt. Styret og daglig leder kan i prinsippet også bli straffansvarlig for brudd på asl. § 6-28 annet ledd. Brudd på asl. § 6-28 annet ledd kan gi aksjonærene grunnlag for å kreve sine aksjer innløst, eller oppløsning av selskapet. Det beror videre på om de andre vilkårene i henholdsvis asl. §§ 4-24 og 16-19 er oppfylt.

Kildeliste

Litteratur

- Aarbakke (2017) Aarbakke, Magnus mfl. *Aksjeloven og allmennaksjeloven*. Lovkommentar. 4. utg., Oslo: Universitetsforlaget, 2017.
- Aarum (1994) Aarum, Kristin Normann. *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*. Oslo: Ad Notam Gyldendal AS, 1994.
- Andenæs (2009) Andenæs, Mads Henry. *Rettskildelære*. 2. utg., Oslo: Mads Henry Andenæs, 2009.
- Andenæs (2016) Andenæs, Mads Henry. *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*. 3. utg., ved Ole Andenæs, Stig Berge og Margrethe Buskerud Christoffersen, Oslo: Mads Henry Andenæs, 2016.
- Andersen (2021) Andersen, Paul Krüger. *Aktie- og anpartsselskabsret – Kapitalselskaber*. 15. utg., København: Djøf Forlag, 2021.
- Andersson (2022) Andersson, Sten, Svante Johansson og Rolf Skog. *Aktiebolagslagen – En kommentar*. 17. utg, Sverige: Norstedt Juridik. https://juno.nj.se/b/documents/3830904?anchor=BOOK-PART9789139315308CHAPTER1_COMM259&tab=book_info#BOOK-PART9789139315308CHAPTER1_1496. [Lest i JUNO].
- Augdahl (1959) Augdahl, Per. *Aksjeselskapet efter norsk rett*. 3. utg., Oslo: Wittusen & Jensen AS, 1959.
- Bergo (2019) Bergo, Knut. «Tolkning og anvendelse av lov, forskrift og forarbeider.» I *Juridisk metode og tenkemåle*. Alf Petter Høgberg og Jørn Øyrehagen

- Sunde red., Oslo: Universitetsforlaget, 2019, s. 175-238.
- Birkeland (2023) Birkeland, Kari. «Karnov lovkommentar til aksjeloven.» I *Lovdata Pro* (2023) hentet 29.03.2023.
- Brønnøysundregistrene (2023) Brønnøysundregistrene. «Bedrifts- og foretaksstatistikk.» (2023) <https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/statistikk/bedrifts-og-foretaksstatistikk/> hentet 24. april 2023.
- Bråthen (1982) Bråthen, Tore. *Bedriftsforsamlingen i aksjeselskaper*. Oslo: Tanum-Norli, 1982.
- Bråthen (1996) Bråthen, Tore. *Personklausuler i aksjeselskaper*. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1996.
- Bråthen (2009) Bråthen, Tore. *Styremedlem og aksjonær*. 2. utg., Bergen: Fagbokforlaget, 2009.
- Bråthen (2012) Bråthen, Gina. «Forbud mot myndighetsmisbruk ved styrets beslutning om rettet emisjon.» I *Nordisk tidsskrift for Selskabsrett* 2012-3/4 (2012) s. 30-42.
- Bråthen (2021) Bråthen, Tore. «Kommentar til aksjeloven.» I *Norsk lovkommentar, Gyldendal Rettsdata* (2021) hentet 24.03.2023.
- Bråthen (2022) Bråthen, Tore. *Selskapsrett*. 7. utg., Oslo: Fagbokforlaget/Focus forlag, 2022.
- Christoffersen (2022) Christoffersen, Margrethe Buskerud. «Karnov lovkommentar til aksjeloven.» I *Lovdata Pro* (2022) hentet 23.04.2023.
- Jakobsen (2018) Jakobsen, Lisa. «Vinningsformålet i norsk aksjeselskapsrett.» *Norsk tidsskrift for Selskabsret* årg. 2018, nr. 2 (2018) s. 11-36.

- Knudsen (2015) Knudsen, Gudmund. «Styremedlemmers taushetsplikt. Særlig overfor staten som aksjeeier og Stortinget.» *Lov og Rett* årg. 54, nr. 6 (2015), s. 363-380.
- Matre (2014) Matre, Hugo P. «Hvem bestemmer over skatten i regnskapet? – oppsigelse av revisor i aksjeselskap.» I *Høyt skattet: Festskrift til frederik Zimmer*. Bettina Banoun, Ole Gjems-Onstad og Arvid Aage Skaar red., Oslo: Universitetsforlaget, 2014, s. 402-414.
- Mæhle (2016) Mæhle, Synne Sæther og Ragna Aarli. *Fra lov til rett*. Oslo: Gyldendal, 2016.
- Sjåfjell (2011) Sjåfjell, Beate. «Kan aksjeselskaper sette miljøet foran gevinstkravet?» *Jussens Venner* vol. 46, (2011) s. 309-324.
- Skog (2020) Skog, Rolf. *Rodhes Aktiebolagsrätt*. 26. utg., Stockholm: Norstedts Juridik AB, 2020.
- Skoghøy (2018) Skoghøy, Jens Edvin A. *Rett og rettsanvendelse*. Oslo: Universitetsforlaget, 2018.
- Skåre (1987) Skåre, Jan og Gudmund Knudsen. *Lov om aksjeselskaper med kommentarer*. Kolbotn: TANO, 1987.
- Skåre (1988) Skåre, Jan. «Det nordiske aksjelovsamarbeidet.» *Tidsskrift for Rettsvitenskap* årg. 146, nr. 4 (1988) s. 606-623.
- Truyen (2004) Truyen, Filip. «Myndighetsmisbruk i aksje- og allmennaksjeselskaper (sic).» *Jussens venner* vol. 39 (2004), side 305-328.

- Truyen (2005) Truyen, Filip. *Aksjonærenes myndighetsmisbruk – en studie av asl./asal. § 5-21 og uskrevne misbruksprinsipper*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag, 2005.
- Werlauff (2010) Werlauff, Erik. *Selskabsret*. 8. utg., København: Thomson Reuters, 2010.
- Lover**
- 1910 Lov 19. juli 1910 nr. 1 om aktieselskaper og kommandittselskaper (aksjeloven 1910).
- 1957 Lov 6. juli 1957 nr. 4 om aksjeselskaper (aksjeloven 1957).
- 1976 Lov 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper (aksjeloven 1976).
- 1981 Lov 3. mars 1981 nr. 6 om forensninger og om avfall (forensningsloven).
- 1997 Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven).
- 1997 Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven).
- 1998 Lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven).
- 2003 Lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova).
- 2007 Lov 29. juni 2007 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven).
- 2007 Lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak (samvirkelova).

2015	Lov 10. april 2015 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).
2017	Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven).
2017	Lov 16. juni 2017 nr. 65 om eierseksjoner (eierseksjonsloven).
2020	Lov 20. november 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer (revisorloven).
Forarbeider	
NUT 1970: 1	<i>Innstilling til lov om aksjeselskaper.</i>
NOU 1992: 29	<i>Lov om aksjeselskaper.</i>
NOU 1996: 3	<i>Ny aksjelovgivning.</i>
Ot.prp. nr. 7 (1971–1972)	<i>Om lov om endringer i lov av 6. juli 1957 om aksjeselskaper.</i>
Ot.prp. nr. 19 (1974–1975)	<i>Om lov om aksjeselskaper.</i>
Ot.prp. nr. 23 (1996–1997)	<i>Om lov om aksjeselskaper (aksjeloven) og lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven).</i>
Ot.prp. nr. 30 (2002–2003)	<i>Om lov om bustadbyggjelag (bustadbyggjelagslova) og lov om burettslag (burettslagslova).</i>
Ot.prp. nr. 55 (2005–2006)	<i>Om lov om endringer i aksjelovgivningen mv.</i>
Ot.prp. nr. 21 (2006–2007)	<i>Om lov om samvirkeforetak (samvirkelova).</i>
Ot.prp. nr. 78 (2008–2009)	<i>Om lov om endringer i revisorloven og enkelte andre loven (gjennomføring av revisjonsdirektivet).</i>

Rettspraksis

Rt. 1922 s. 272 (Freia).
Rt. 1966 s. 70 (Oppsal Borettslag).
Rt. 1991 s, 835 (HRKj).
Rt. 1992 s. 1636 (Boligsameie).
Rt. 1996 s. 346.
Rt. 2012 s. 1628 (Nordavis).
Rt. 2013 s. 241 (Stangeskovene).
HR-2005-1159-U.
HR-2016-1439-A (Bergshav Holding).
HR-2016-1440-A (Håheller).
HR-2017-2375-A (Ulvesund Elektro).
HR-2018-570-A (Tandberg).
HR-2018-1004-A (Gjevilvassveien).
HR-2020-1947-A (Akademiet).
LG-2005-18551.
LB-2016-86434.

Traktater

EØS-avtalen

Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, Porto, 1992.

Utenlandske lover og forarbeider

1973

Lov 13. juni 1973 nr. 370 om aktieselskaber (aktieselskabsloven 1973).

2005

Aktiebolagslag (2005:551).

2009

Lov 12. juni 2009 nr. 470 om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven).

KBET 1969 nr. 540

Om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning.

SOU 1971: 15

Forslag til aktiebolagslag m.m.

Prop. 1975: 103

Regeringens proposition med forslag till ny aktiebolagslag, m.m.

KBET 2008 nr. 1498

Om modernisering af selskabsretten.